


# BIULETYN

A stylized, high-contrast profile of Józef Piłsudski, the Polish statesman, facing right. The image is rendered in white and light gray against a dark red background. The profile shows his characteristic features, including a prominent nose, a mustache, and a receding hairline. The style is graphic and minimalist, focusing on the silhouette and key facial features.

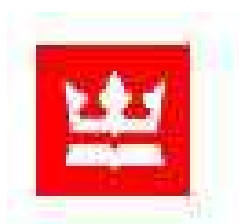
## INSTYTUT JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W AMERYCE

POŚWIĘCONY BADANIU NAJNOWSZEJ HISTORII POLSKI  
ROK LXVII (67) CZERWIEC 2011 - CZERWIEC 2012

# SPONSORZY



**Ministerstwo  
Kultury  
i Dziedzictwa  
Narodowego.**



BIBLIOTEKA NARODOWA



Konsulat Generalny  
Rzeczypospolitej Polskiej  
w Nowym Jorku

Autor okładki: Rafał Olbiński

**INSTYTUT JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W AMERYCE**  
**POŚWIĘCONY BADANIU NAJNOWSZEJ HISTORII POLSKI**

# BIULETYN

ROK LXVII (67)

CZERWIEC 2011 – CZERWIEC 2012



**A NON-FOR-PROFIT EDUCATIONAL INSTITUTION**  
(CONTRIBUTIONS ARE DEDUCTIBLE FOR INCOME TAX PURPOSES – 501(c)(3))

---

180 SECOND AVENUE, NEW YORK, NY 10003  
tel. 212-505-9077, fax 212-505-9052, email: [office@pilsudski.org](mailto:office@pilsudski.org)  
[www.pilsudski.org](http://www.pilsudski.org)

# Władze Instytutu J. Piłsudskiego w Ameryce

wybrane w dniu 10 marca 2012 r.

## Rada Instytutu

*Ewa Babiarz*  
*dr Janusz Jachowicz*  
*dr Ewa Krystyna Hoffman-Jędruch*  
*Tomasz Kalata*  
*dr Magda Kapuścińska*  
*dr Iwona Drąg Korga*  
*dr Artur J. Kowalski*

*Piotr Kumelowski*  
*Janusz Krzyżanowski*  
*Krzysztof Langowski*  
*Andrzej Pelc*  
*Agnieszka Petla*  
*dr hab. Danuta Piątkowska*  
*dr Marek Zieliński*

## Zarząd Instytutu

**Prezes** - *dr Magda Kapuścińska*

**Wiceprezes** - *dr Marek Zieliński*

**Wiceprezes** - *dr Artur J. Kowalski*

**Dyrektor Wykonawczy i Skarbnik** - *dr Iwona Drąg Korga*

**Sekretarz Zarządu** - *Ewa Babiarz*

**Asystent Prezesa** – *Jolanta Szczepkowska*

**Radca prawny Instytutu** – *Rafał Gawłowski*

**Komisja Rewizyjna** – *Piotr Kumelowski* - przewodniczący

*dr Ewa Krystyna Hoffman-Jędruch*

*dr Janusz Jachowicz*



# Członkowie Rady Instytutu Józefa Piłsudskiego

w kolejności alfabetycznej



Ewa Babiarz



dr. Janusz Jachowicz



dr. Ewa K. Hoffman-Jędruch



Tomasz Kalata



dr. Magda Kapuścińska



dr. Iwona Drag-Korga



dr. Artur Kowalski



Janusz Krzyżanowski



Piotr Kumelowski



Krzysztof Langowski



dr. hab. Danuta Piątkowska



Andrzej Pelc



Agnieszka Petta



dr. Marek Zieliński

## *Drodzy Członkowie, Przyjaciele i Sympatycy Instytutu*



Dziękujemy za przyjaźń, wspieranie nas dobrym słowem, artykuły o nas i pomoc finansową. Jesteśmy wdzięczni instytucjom polskim i amerykańskim za fundusze na nasze ambitne działania i programy. Instytut żyje i rozwija się także dzięki tej pomocy. Nasza aktywność jest dostrzegana i doceniana.

W okresie sprawozdawczym Instytut kontynuował działania rozpoczęte w poprzednich latach, takie jak digitalizacja dokumentów archiwalnych, tworzenie komputerowego katalogu książek, wspomaganie badań historycznych poprzez wykonywanie licznych kwerend, udostępnianie zbiorów historykom i innym osobom prowadzącym badania w Instytucie, popularyzacja polskiej historii i kultury wśród społeczności polskiej i amerykańskiej poprzez pokazy filmów dokumentalnych, spotkania ze świadkami historii, prelekcje, wykłady i organizowanie większych uroczystości.

Digitalizacja kolekcji archiwalnych postępuje szybko. Został uruchomiony nowy serwis internetowy - *Kolekcje Archiwalne Online* - dający pełen dostęp do wybranych zasobów archiwalnych. Dzięki pracy około 50 wolontariuszy pracujących *online* w Stanach Zjednoczonych, Polsce i innych miejscach na świecie nastąpił znaczny postęp w opisywaniu zeskanowanych mikrofilmów kolekcji Powstania Śląskie.

Dzięki życzliwości Ambasadora Witolda Sobkowa, Stałego Przedstawiciela RP przy ONZ w Nowym Jorku, przyjaciele, sympatycy i darczyńcy Instytutu zbierali się trzykrotnie w salach dawnej siedziby Przedstawicielstwa, gdzie Instytut organizował spotkania. Dwa z nich były połączone z loterią, z której dochód przeznaczono na programy Instytutu.

Ważnymi wydarzeniami było Sympozjum *Polonijny Nowy Jork* zorganizowane w październiku 2011 r. przez dyrektor Iwonę Korgę oraz Gala Nagród Instytutu Piłsudskiego 2012 w czerwcu br., które odbyły się w rezydencji Konsulatu Generalnego RP w Nowym Jorku.

Ukazały się trzy publikacje związane z Instytutem: książka autorstwa dyrektor Iwony Korgi pt. *Polska Walczy! Działalność propagandowa rządu RP na uchodźstwie wobec społeczeństwa amerykańskiego 1939 – 1945* wydana przez Instytut Piłsudskiego w Warszawie w serii *Biblioteka Niepodległości*, wydany przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych *Informator o zasobie archiwalnym Instytutu Piłsudskiego w Ameryce*, opracowany przez Pawła Pietrzyka z Archiwum Państwowego w Łodzi oraz książka *Wojna polsko-sowiecka. Komunikaty wojenne Sztabu Generalnego, dokumenty, fotografie* oparta na materiałach Instytutu, opracowana przez Konrada Paduszka i wydana przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Te wszystkie działania nie byłyby możliwe bez wsparcia członków Instytutu i pomocy finansowej z Polski oraz od naszych sponsorów i donatorów.

Działalność Instytutu wspierają polskie instytucje rządowe: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN), Senat RP przez Fundację SEMPER POLONIA, Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku oraz polonijne, jak Polsko-Słowiańska Federalna Unia Kredytowa.

Współpracujemy z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych (NDAP), Instytutem Pamięci Narodowej (IPN), Narodowym Centrum Kultury (NCK), Biblioteką Narodową (BN) i Instytutem Piłsudskiego w Warszawie. Współpraca związana jest z programem digitalizacji naszych kolekcji archiwalnych, porządkowaniem i cyfrowym katalogowaniem zbiorów, opracowywaniem wystaw, czy wydawaniem książek i publikacji. Dzięki MKiDN, NDAP i BN w opracowywaniu kolekcji archiwalnych, digitalizacji dokumentów i katalogowaniu komputerowym książek pomagali nam stażyści z Polski. Wzrost liczby członków, donacje i dotacje od Rządu RP wpłynęły na zwiększenie dochodów Instytutu.

W ciągu ostatniego roku sprawozdawczego odwiedziło Instytut blisko 900 osób z Polski i Stanów Zjednoczonych, w tym badacze, historycy, literaci i osoby zainteresowane naszą placówką oraz uczestnicy spotkań. Mieliśmy zaszczyt gościć przedstawicieli Misji RP przy ONZ, NDAP, profesorów, pisarzy i dziennikarzy.

W biuletynie piszemy szerzej o tym, co się dzieje w naszej placówce, o wydarzeniach, współpracy i sukcesach. Można też tam przeczytać artykuł dr Iwony Korgi związany z jej świeżo wydaną książką *Polska Walczy!*

Rola i osiągnięcia Instytutu są wysoko oceniane zarówno przez przedstawicieli instytucji rządowych, jak i przez amerykańską Polonię. Pozycję tę Instytut zawdzięcza zgodnej i twórczej pracy obecnego Zarządu i Rady Instytutu, pomocy wolontariuszy oraz wsparciu moralnemu i finansowemu naszych członków, sponsorów, przyjaciół i instytucji w Stanach Zjednoczonych i Polsce.

Dziękujemy i prosimy o dalsze poparcie.



dr Magda Kapuścińska  
Prezes

Czerwiec 2012

# Podziękowania

**Zarząd i Rada Instytutu Piłsudskiego dziękuje:**

**Senatowi RP** za przyznanie w roku 2011 grantu koordynowanego przez Fundację SEMPER POLONIA na digitalizację kolekcji archiwalnych, modernizację strony internetowej Instytutu, dofinansowanie kosztów utrzymania Instytutu oraz na nagrody dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursie wiedzy o Polsce,

**Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego** za sfinansowanie 3-miesięcznego stażu jednego archiwisty z Archiwum Akt Nowych oraz 6-ciomiesięcznego stażu bibliotekarki z Biblioteki Narodowej, a **Archiwom Państwowym i Bibliotece Narodowej** za umożliwienie przyjazdu stażystów do Instytutu,

**Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych** za owocną współpracę i pomoc merytoryczną w opracowywaniu zbiorów Instytutu. Również za wydanie *Informatora o zasobie archiwalnym Instytutu Piłsudskiego w Ameryce*,

**Fundacji na rzecz Nauki Polskiej** za grant na wyposażenie archiwum Instytutu w bezkwasowe nowoczesne opakowania,

**Polsko-Słowiańskiej Federalnej Unii Kredytowej** za stałe dotacje na zakup sprzętu do digitalizacji,

**Konsulatowi Generalnemu RP** za udostępnianie siedziby na organizowanie wydarzeń Instytutu oraz sponsorowanie Gali Nagród Instytutu 2012,

**Przedstawicielstwu RP przy ONZ w Nowym Jorku** za udostępnienie rezydencji oraz sponsorowanie poczęstunku na spotkaniach przyjaciół i sponsorów Instytutu,

Wszystkim, którzy sponsorowali Galę Nagród Instytutu 2012 poprzez zamówienie reklam w programie pamiątkowym i tym, którzy przysłali donacje,

**Państwu Avie i Adamowi Bąk** za dary i finansowe wspieranie imprez Instytutu,

**Instytutowi Pamięci Narodowej, Narodowemu Centrum Kultury i Bibliotece Narodowej** za systematyczne przysyłanie nowości książkowych,

Dziękujemy mediom: *Nowemu Dziennikowi, Kurierowi Plus i Polskiemu Radiu NYC* za zamieszczanie ogłoszeń, wywiadów, audycji i informacji związanych z działalnością Instytutu Piłsudskiego.

Serdeczne podziękowania składamy wszystkim **donatorom, członkom, wolontariuszom i sympatykom Instytutu**. Dzięki Państwa pomocy i zaangażowaniu Instytut działa i rozwija się.



## ***Donacje pieniężne (\$200 i wyżej)***

Senat RP poprzez Fundację SEMPER POLONIA - \$31000  
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – staże dwóch osób  
Polsko-Słowiańska Federalna Unia Kredytowa- \$7000  
Fundacja na rzecz Nauki Polskiej - \$5400  
Konsulat Generalny RP w Nowym Jorku - \$5000  
Chevron Humankind - \$2000  
City Skyline Inc. - \$400  
Polish Army Veteran Association. District 2 - \$300  
NE&WS Metal Works, INC - \$300  
Amtec International of NY Corporation - \$200  
Nowy Dziennik - \$200

Magda Kapuścinska - \$2000  
Zbigniew Darżynkiewicz - \$1200  
Chester M. Nowak - \$1000  
Anna Czekaj – Farber - \$1000  
Jack Radgowski - \$1000  
Adam Bąk - \$600  
Michael Krzemień - \$400  
Rafał Gawłowski (Latham &  
Watkins LLP) - \$300

Frank Milewski (Culbert &  
Stenson, Inc.) - \$300  
Beata Tatka - \$300  
Izabela Roman - \$250  
Peter Świącicki - \$200  
Felix Śmigiel - \$250  
Beata Pociask - \$200  
Stanisław Burzyński - \$200  
Krzysztof Rostek - \$200  
Stanisława Chowaniec - \$200

*Formularz podatkowy 990 Instytutu jest dostępny w internecie na stronie Foundation Center ([foundationcenter.org](http://foundationcenter.org))*

## ***Dary rzeczowe***

W ciągu ostatniego roku (czerwiec 2011 – czerwiec 2012) do Instytutu napłynęło 240 darów w formie książek, periodyków i zdjęć. Dziękujemy wszystkim ofiarodawcom. Dziękujemy instytucjom polskim: Instytutowi Pamięci Narodowej, Bibliotece Narodowej, Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Narodowemu Centrum Kultury za stałe przysyłanie nowości książkowych.

Dziękujemy państwu Avie i Adamowi Bąk za zaopatrywanie baru podczas imprez Instytutu i za podarowanie słodyczy na fanty w loterii zorganizowanej w czasie *Majówki*. Dziękujemy wszystkim, którzy dali cenne fanty na loterię przeprowadzoną na spotkaniu *Pilsudski Institute for Friends*. Wszystkim ofiarodawcom bardzo serdecznie dziękujemy!

**Apelujemy o przekazywanie do Instytutu Pilsudskiego pamiątek rodzinnych, korespondencji i innego rodzaju zbiorów archiwalnych oraz książek. Nasze zbiory ciągle rosną dzięki hojnym donacjom od osób prywatnych i instytucji.**



*Frank Milewski, prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej na południowy Nowy Jork, przekazuje pamiątkową flagę Polski pochodzącą z demonstracji przed konsulatem RP w Nowym Jorku w okresie stanu wojennego*

## Gratulacje

### Gratulujemy:

**Dr hab. Danucie Piątkowskiej**, członkowi Rady Dyrektorów Instytutu powołania do Komitetu Naukowego *Przeglądu Polsko-Polonijnego*, pisma Stowarzyszenia Naukowego *Polska w Świecie*. Misją Stowarzyszenia Naukowego *Polska w Świecie* jest przybliżanie oraz rekonstrukcja wciąż jeszcze nie w pełni zbadanej najnowszej historii tak Polski, jak i emigracji, a także wspieranie współpracy pomiędzy środowiskiem naukowym w kraju i na obczyźnie.

**Dr Zbigniewowi Darzynkiewiczowi**, profesorowi Patologii, Medycyny i Mikrobiologii/Immunologii w New York Medical College, Valhalla, NY, członkowi Instytutu i laureatowi *Marie Skłodowska-Curie Science Medal*, który został uhonorowany przez Westchester Chemical Society nagrodą *The Distinguished Scientist Award*.

**Agnieszce Petli**, członkowi Rady Dyrektorów, która uzyskała z wyróżnieniem dyplom Bachelor Degree na kierunku Stosunki Międzynarodowe i Historia w City College of New York.

# Członkostwo

Zwracamy się do wszystkich zainteresowanych historią, archiwami i działaniami naszej placówki, aby wstępowali w szeregi członków Instytutu Piłsudskiego. Zapisać można się listownie, poprzez naszą stronę internetową lub osobiście w biurze. Deklaracja członkowska jest załączona na ostatniej stronie biuletynu. Członkowie i sympatycy otrzymują roczny biuletyn, miesięczne biuletyny elektroniczne i zaproszenia na wszystkie organizowane przez nas spotkania. Wszyscy członkowie Instytutu są wymieniani w corocznym biuletynie, a członkowie korporacyjni, wraz z logo firmy, umieszczani są na naszej stronie internetowej. W ciągu ostatnich czterech lat do Instytutu zapisało się około 500 nowych członków.



Jednocześnie porządkujemy bazę członkowską. Prosimy wszystkich członków o informacje czy ich dane zostały przedstawione prawidłowo oraz o informowanie na bieżąco o wszystkich zmianach w adresach e-mailowych, telefonicznych i korespondencyjnych.

Zachęcamy do wstąpienia w szeregi Legionu Honorowego. Do Legionu Honorowego Instytutu Piłsudskiego należą osoby, które jednorazowo albo w przeciągu kolejnych trzech lat wpłaciły na rzecz Instytutu 5 tysięcy dolarów. Kandydaci do tytułu Legionisty Honorowego muszą być zaakceptowani przez Radę Dyrektorów Instytutu. Nazwiska Legionistów są umieszczane na honorowej tablicy w Instytucie Piłsudskiego.

# Wolontariusze

Instytut prowadzi różnorodną działalność, od opracowywania zasobów archiwalnych i bibliotecznych do prowadzenia kwerend historycznych i digitalizacji zbiorów. Organizuje wystawy, wykłady, prezentacje filmowe i wiele innych imprez. Potrzebujemy wolontariuszy do pomocy w tej działalności. Praca zwykle jest na miejscu, ale coraz więcej można zrobić przez Internet we własnym domu – takim programem jest digitalizacja kolekcji *Powstania Śląskie*. Aby zostać wolontariuszem, nie trzeba posiadać specjalistycznej wiedzy, gdyż prowadzimy na miejscu szkolenia. Potrzebujemy też osób z zapałem do pracy w dziedzinie komputerów i programowania.

Instytut opiera się głównie na pracy wolontariuszy. Oprócz zatrudnionych: dyrektora (pełen etat) i asystenta prezesa (3/4 etatu), wszyscy członkowie Zarządu i Rady Instytutu pracują bezinteresownie. Obecnie mamy 20 wolontariuszy, którzy przychodzą do Instytutu.



*Wolontariusze pomagają przy organizacji uroczystości Instytutu*

Najbardziej aktywnymi osobami pracującymi *pro bono* są: **Agnieszka Petła, Joanna Zielińska, Barbara Lech, Aleksandra Sidorenko, Aleksandra Święch, Piotr Puchalski, Elżbieta Grove, Adam Staszczuk, Ryszard Ostrzycki, Agnieszka Rybak, Sławomira Jachim**. Przez 2-3 miesiące prawie codziennie pracowali: **Yan Yaworski, Stanisław Pelc i Paweł Wojdyła**. Oprócz tego kilkoro wolontariuszy: **Beata Pociask, Joanna Kwaśniak, Patrycja Roman, Jadwiga Pietraszewska, Anna Ciepiela-Ioannides i Mateusz Stefański** pomagają nam od czasu do czasu, szczególnie przy organizowaniu imprez.

Wszyscy wolontariusze brali udział w organizacji naszych uroczystości w Konsulacie Generalnym RP i Przedstawicielstwie RP przy ONZ w Nowym Jorku. Kilka osób pracuje przy opracowywaniu dokumentów i fotografii oraz komputerowym katalogowaniu książek, a większość wykonuje prace związane z digitalizacją. Długoletnia wolontariuszka, Agnieszka Petła, od kilku lat pomaga nam głównie w wykonywaniu projektu *Powstania Śląskie* i prowadzeniu kwerend. Ryszard Ostrzycki nakręca filmy i robi zdjęcia z uroczystości organizowanych przez Instytut.

Prawie 50 wolontariuszy ze Stanów Zjednoczonych, Polski i innych krajów u siebie w domu opracowuje przez Internet kolekcję *Powstania Śląskie*. Wolontariusze przechodzą szkolenia związane z wykonywaniem różnych zadań w Instytucie, takich jak wprowadzanie danych do komputera, prace archiwalne, biblioteczne i biurowe. Zapraszamy wszystkich chętnych do pomocy w naszej placówce.

Oto nasi wolontariusze przedstawieni w porządku alfabetycznym:



Anna Ciepela-loannides



Jerzy Dobrzański



Elżbieta Grove



Sławomira Jachim



Joanna Kwaśniak



Barbara Lech



Ryszard Ostrzycki



Stanisław Pelc



Agnieszka Petla



Jadwiga Pietraszewska



Beata Pociask



Piotr Puchalski



Patrycja Roman



Agnieszka Rybak



Aleksandra Sidorenko



Joanna Sokolowska-Gwizdka



Mateusz Stefański



Adam Staszczuk



Aleksandra Święch



Paweł Wojdyła



Yan Yaworski



Joanna Zielińska

***Dziękujemy za Waszą pracę dla Instytutu Piłsudskiego!***



## Grupa Młodych *Teraz My / Time for Us*

W lutym 2012 roku przy Instytucie J. Piłsudskiego powstała grupa młodych ludzi pod nazwą *Teraz My/Time for Us*, której założycielkami są Agnieszka Rybak oraz Agnieszka Petla, wolontariuszki Instytutu, absolwentki the City College of New York. Głównym celem tej grupy jest dotarcie do młodej Polonii poprzez organizację spotkań towarzyskich, dyskusyjnych, filmowych, wystaw, prezentacji związanych z polską historią, kulturą i sztuką. Spotkania organizowane są co miesiąc i odbywają się w siedzibie Instytutu Piłsudskiego. Jest to doskonała okazja dla młodej Polonii, by mogła zapoznać się z samym Instytutem, jego historią oraz misją, a także do spotkania ciekawych ludzi. Już po pierwszym zebraniu nowy członek grupy, Piotr Puchalski, wyraził chęć wolontariatu i obecnie pracuje nad digitalizacją Powstań Śląskich oraz kwerendami.

Serdecznie zapraszamy wszystkie młode osoby, które chcą działać i pracować na rzecz Polonii.

Wszelkie pytania w tej sprawie prosimy kierować na adres: [tmtu@pilsudski.org](mailto:tmtu@pilsudski.org).



*Agnieszka Petla i Agnieszka Rybak - założycielki grupy młodych „ Teraz My”.*

# Działalność Instytutu

czerwiec 2011 - czerwiec 2012

## Archiwum i Biblioteka

Archiwum i biblioteka Instytutu wymagają dalszego porządkowania, katalogowania i opisywania. Co roku przyjeżdżają do nas na staż archiwiści z Archiwów Państwowych i bibliotekarze z Biblioteki Narodowej. Ich pobyty są opłacane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W roku sprawozdawczym archiwista Bartosz Nowożycki z Archiwum Akt Nowych w Warszawie kontynuował katalogowanie archiwum osobowego i innych kolekcji. Grażyna Fedorowicz, kierownik Zakładu Bibliografii Polskiej 1901- 1939 w Bibliotece Narodowej, przebywająca w Instytucie na półrocznym stażu, wykonała profesjonalnie ogromną pracę uporządkowania i skatalogowania przeszło połowy zbiorów prasy. Jednocześnie szkoliła zajmujących się biblioteką pracowników w zakresie cyfrowego katalogowania książek i zbiorów prasy w programie KOHA.

Obecnie Jolanta Szczepkowska (pracownik Instytutu) oraz wolontariuszka Elżbieta Grove na bieżąco katalogują książki. Do chwili obecnej skatalogowano w nowym systemie ponad 12000 pozycji.

Stażyci, oprócz pracy zawodowej, pomagają przy wykonywaniu kwerend i w innych pracach Instytutu, takich jak organizowanie spotkań i wielu bieżących wydarzeń.

W tym roku spodziewamy się ponownego przyjazdu z Polski archiwisty Bartosza Nowożyckiego (3 miesiące) z Archiwum Akt Nowych oraz dwóch bibliotekarek z Biblioteki Narodowej (3 miesiące).  
Sprawozdania z pracy stażystów znajdują się na str. 63 – 64.



Dyrektor Wykonawczy Iwona Korga w archiwum.

# Badania naukowe

Z archiwum Instytutu korzystają pracownicy naukowcy polskich i zagranicznych uczelni, badacze piszący artykuły i książki, studenci, osoby, które zainteresowane są historią Polski XX wieku, czy też genealogią własnej rodziny. Z reguły naukowcy z Polski korzystają z zasobów archiwalnych przez dłuższy czas, aby zgromadzić materiał źródłowy niezbędny do prowadzonych badań. Inni na bieżąco korzystają z kolekcji.

W okresie sprawozdawczym z materiałów zgromadzonych w archiwum Instytutu korzystało przez wiele dni 28 badaczy z ośrodków akademickich z Polski i USA. Wśród nich byli dr Grzegorz Jasiński i Wojciech Markert z Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz dr Andrzej Czesław Żak i Wioletta Mioduszevska z Centralnego Archiwum Wojskowego. Ciekawe tematy badawcze związane z polską problematyką opracowywali Han Xu z Harvard University, Anna Kostus z Kings College w Londynie i Florence Vychtyl - Baudoux z Francji. Przybywa badaczy, którzy są studentami amerykańskich uczelni, posiadają polskie korzenie i często pracują nad tematami związanymi z historią Polski. Taką osobą jest Piotr Puchalski, student prestiżowego New York University, który analizuje korespondencję J. Piłsudskiego z Galicji (1902 – 1903).

W okresie od 30 maja 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. z archiwum osobiście korzystali następujący badacze:

- Prof. Małgorzata Omilanowska (Uniwersytet Gdański) – działalność polskiego konsulatu w Pittsburgu
- Dr hab. Jarosław Rabiński (KUL) – sprawy polskie w okresie 1939-1945
- Dr Grzegorz Jasiński (Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej) – Armia Krajowa, Wojsko Polskie 1939-1945
- Wojciech Markert (Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej) - Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie 1939-1945
- Marian Krzyżowski (Uniwersytet Michigan) – Uchodźcy Polscy w Niemczech
- Paweł Zyzak, *Gazeta Polska* – sprawy polskie w USA w latach 1976-89
- Anna Belka (Archiwum Miasta St. Warszawy) – Polonia wobec stanu wojennego
- Krzysztof Rosiak (Uniwersytet Szczeciński) – Polskie Siły powietrzne na Zachodzie
- Justyna Kańczukowska - Radio Wolna Europa
- Sebastian Górski – Polska po II wojnie światowej
- Wojciech Grochowalski (Fundacja Kultury i Biznesu) – Adiutantura Generalna Naczelnego Wodza 1919-1922
- Dr Sławomir Łukasiewicz (IPN Oddział w Lublinie) – historia polskiej emigracji



- Dr Andrzej Czesław Żak (Centralne Archiwum Wojskowe) – II Rzeczypospolita
- Wioletta Mioduszevska (Centralne Archiwum Wojskowe) – II wojna światowa
- Paweł Pietrzyk (Archiwum Państwowe w Łodzi) – dyplomacja polska 1918-1939
- Dr Barbara Berska (Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych) – okres II wojny światowej
- Prof. Wojciech Rojek (Uniwersytet Jagielloński) – Umowy międzynarodowe Polski 1939-1945
- Paul J. Best - kolekcja Romana Michałowskiego
- Prof. John Micgiel (Uniwersytet Columbia) – Stan wojenny a Instytut Piłsudskiego
- Anitta Maksymowicz (Muzeum Ziemi Lubuskiej) – Biografia Agnieszki Wiśla
- Han Xu (Uniwersytet Harvard) – Rząd Polski na uchodźstwie
- Anna Kostus (Kings College London) – Polska w okresie 1918-1939
- Dr hab. Danuta Piątkowska - Instytut R. Dmowskiego
- Alexandra Wańkowicz – postać mecenasa Ludwika Seidenmana
- Elwira Pelszyńska – archiwum Włodzimierza Bączkowskiego
- Florence Vychytil- Baudoux (France) – Polish American Congress
- Natalia Maliga – Polish Newspapers in NYC
- Piotr Puchalski (New York University) – Józef Piłsudski w okresie pobytu w *Galicji*



*Prelekcja prof. Andrzeja Żurowskiego dotycząca postaci Heleny Modrzejewskiej.*

# Kwerendy

Jednym z głównych celów prac Instytutu Piłsudskiego jest wykonywanie kwerend naukowych dla studentów i pracowników naukowych z Polski, ale także z innych zakątków świata. W okresie od maja 2011 r. do maja 2012 r. Instytut przeprowadził ponad 80 kwerend naukowych zleconych korespondencyjnie.

Z okresu przed I wojną światową korzystano z materiałów Archiwum Osobowego Mieczysława Dąbkowskiego, generała Wojska Polskiego, Stefana Dąbkowskiego, pułkownika WP, Archiwum Karola Wędziagolskiego na temat rewolucji z 1905 r. czy też obozów jenieckich, w których przebywali Polacy podczas wojny rosyjsko-japońskiej. Z okresu po I wojnie światowej poszukiwano między innymi materiałów na temat operacji MOR-TRUST znajdujących się w Archiwum Jerzego Niezbrzyckiego. Z okresu II wojny światowej i powojennego wykorzystano materiały Augusta Emila Fieldorfa *Nila*, z Archiwum Rzeczowego, materiały dotyczące Enigmy czy też informacje dotyczące pisma *Goniec obozowy* wydawanego w Szwajcarii w czasie II wojny światowej.

Znaczna ilość kwerend związana była z poszukiwaniami przodków, członków rodzin, którzy walczyli podczas I oraz II wojny światowej czy też Powstań Śląskich. Zapytania dotyczyły również powojennych losów wielu osób. Do tych poszukiwań wykorzystano materiały z archiwum osobowego prof. Wacława Szyszковского, majora Jana Gołubskiego, a także generała Tadeusza Rozwadowskiego. Pytania dotyczyły również losów przedwojennych senatorów, ambasadorów polskich, 4 Pułku Ułanów Zaniemeńskich, buławy Marszałka Piłsudskiego, czy też prasy polonijnej.

Z okresu II wojny światowej i powojennego udostępnione zostały materiały z Poselstwa RP w Budapeszcie, listy jeńców wojennych oraz archiwa Rządu Polskiego na Emigracji.

W pracy z zakresu literaturoznawstwa zostały wykorzystane materiały z zespołu Władysława Studnickiego oraz z zespołu Stanisława Cat-Mackiewicza.

Instytut wykonywał kwerendy związane z wojną polsko-bolszewicką i okresem dwudziestolecia międzywojennego, między innymi z zespołów: Archiwum Piłsudskiego, archiwa osobowe Mieczysława Wyżel-Ścieżyńskiego, gen. Franciszka Kleberga i gen. Wincentego Kowalskiego oraz Jana Libracha, archiwum Pobóg-Malinowskiego. Zainteresowaniem cieszyły się zbiory dotyczące instytucji polonijnych i dyplomatycznych takich jak: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów (SPK) czy Kongresu Polonii Amerykańskiej.

Szereg kwerend dotyczyło dziejów rodzin i poszukiwania przodków, którzy brali udział w Powstaniach Śląskich lub uczestniczyli w wojnie polsko-bolszewickiej. Przy realizacji tych kwerend zostały wykorzystane między innymi zespoły Powstania Śląskie oraz archiwum fotograficzne. Jedną z kwerend dotyczyła materiałów z życia religijnego w Polsce w latach 1939-1945. Były również zapytania o członków rodu Tarnowskich – Michała i Antoniego.

# Ciekawe dokumenty archiwalne

## *Z kolekcji Ireny Szwede*

Kolekcja Ireny Szwede została przekazana do zasobu Instytutu Piłsudskiego w Ameryce w 2000 r. przez *Szwede Slavica Books*. Na kolekcję składają się książki, broszury oraz prasa i periodyki z lat 1915-1958. Książki i broszury zostały w większości przeniesione do biblioteki Instytutu i zaopatrzone w adnotację *Szwede Collection*. Bartosz Nowożycki, stażysta z Polski porządkując *Szwede Collection* napotkał numer dwutygodnika z roku 1941 o humorystycznej nazwie *Werinajs*, podtytuł *Wesoły Dwutygodnik "Dziennika Żołnierza"*. Motto tej publikacji brzmi: *Śmiejmy się - bo kto wie - czy wojna potrwa jeszcze trzy tygodnie*. Pismo to było wydawane przez 10 Brygadę Kawalerii Pancernej w nieokreślonym miejscu w Szkocji. Poniżej cytat z tego wydawnictwa:

Rady sierżanta szefa:

*Lada chwila zjawić się może generał. McGregor stoi na warcie i powtarza sobie w myśli rady, jakich im nieraz udzielał sierżant szef w ciągu ostatnich dni - w przeddzień manewrów:*

*....Jeżeli generał zada wam pytanie, odpowiedzcie cośkolwiek, lecz odpowiadajcie żywo i śmiało...*

*....Nie trapcie się tem, by odpowiedź była właściwa - odpowiadajcie tylko...*

*....Jeżeli nie wiecie dokąd idziecie, starajcie się mieć taki wygląd, jakbyście wiedzieli...*

*....Jeżeli nie wiecie, co robicie, róbcie to tym żywiej...*

*....A jeśli nic już nie możecie wymyślić, powiedzcie, że jesteście zabici...*

## *Z Archiwum Piłsudskiego*

Zteczki *Pamiętki po Marszałku*. Notatka o pobytach Józefa Piłsudskiego w Rumunii.

*W 1928 r. 6-ciotygodniowy urlop Marszałka przeznaczony był na wypoczynek i głębokie studium rumuńskiego sojusznika. Piłsudski wówczas zamieszkał w letniej willi podgórskiej, którą do jego dyspozycji oddał dr Skupiewski, wieloletni prezydent Bukaresztu, przyboczny lekarz króla.*

*Piłsudski odbył wówczas wycieczki między innymi "szlakiem Bema". Był też nad morzem z wizytą u królowej matki. Wtedy to kazał zrobić zaprotokolowaną próbę dla córek czy biała wstążka, zanurzona w Morzu Czarnym, zabarwi się na czarno.*

# Digitalizacja

W ostatnim okresie nastąpił duży postęp w digitalizacji kolekcji archiwalnych. Prace te są częścią planowanego na wiele lat projektu zabezpieczania i udostępniania bezcennych zbiorów archiwalnych. Zabezpieczanie jest szczególnie ważne, gdyż wiele dokumentów sporządzonych jest na kwaśnym papierze, który ulega postępującemu rozkładowi.

Prace digitalizacji wykonywali w tym roku nie tylko wolontariusze, ale również osoby opłacane z grantu Senatu RP oraz pracownicy Instytutu Pamięci Narodowej (osiem osób).

W ramach grantu Senatu RP podjęliśmy digitalizację Archiwum Piłsudskiego, obecnie kolekcja ta została w całości zdigitalizowana, a dokumenty dostępne są na stronie Internetowej Instytutu:

<http://www.pilsudski.org/portal/pl/zbiory/archiwum-online>.

Zgodnie z projektem łączenia zbiorów, prowadzonym wspólnie z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych, zostały zdigitalizowane i opisane ciekawe zespoły: Rząd Polski na Emigracji i Poselstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro, kolekcja dotycząca Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego oraz kolekcja dotycząca Ignacego Jana Paderewskiego. Dokumenty z tych kolekcji dostępne są na naszej stronie internetowej.

Od 2 lat Instytut Piłsudskiego w Ameryce prowadzi współpracę z Instytutem Pamięci Narodowej w Warszawie. Archiwiści IPN pomagają nam w digitalizacji zasobów archiwalnych, zarówno w Nowym Jorku jak i w Warszawie, gdzie niektóre materiały są opracowywane. Obecnie na stronie [www.pilsudski.org](http://www.pilsudski.org) zostały udostępnione części zespołu archiwalnego Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Watykanie. Zespół ten liczy w całości 19 tomów i zawiera dokumenty z lat 1939-1972 w większości Komunikaty Serwisu Informacyjnego Ambasady RP w Watykanie i Serwisu Informacji Della Polonia, korespondencję Ambasadora Kazimierza Papee i wycinki prasowe. Ze strony IPN projektem kieruje Andrzej Pieczunko, Zastępca Dyrektora Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów.

Kontynuujemy też pracę nad kolekcją Powstania Śląskie, systematycznie dodając do istniejącej już na naszej stronie internetowej wystawy kolejne opracowane dokumenty. Dzięki naszej nowej akcji *internetowego wolontariusza*, która została zapoczątkowana w grudniu 2011 r. baza Powstań Śląskich poszerzyła się o ponad 18 tysięcy nazwisk i z każdym dniem jest ich więcej. Bez wątpienia nie byłoby to możliwe, gdyby nie odpowiedź na apel wielu osób, które wykazały zainteresowanie oraz chęć pomocy. Bez ich zaangażowania prace nad bazą z pewnością nie rozwinęłyby się na taką skalę. Zachęcamy do zostania *internetowym wolontariuszem*. Chętne osoby będą mogły wspomóc prace nad dalszą digitalizacją Powstań Śląskich i to w dodatku w zaciszu domowego ogniska. Zainteresowanych prosimy o kontakt pod adres: [PowstaniaSlaskie@pilsudski.org](mailto:PowstaniaSlaskie@pilsudski.org).

Dziękujemy wszystkim wolontariuszom, którzy poświęcili czas i włożyli wiele wysiłku w przygotowanie, skanowanie i opisanie dokumentów.



*Pracownicy IPN, stażyści i wolontariusze digitalizują dokumenty archiwalne.*

## Kolekcje Archiwalne Online

Instytut Piłsudskiego w Ameryce uruchomił nowy serwis internetowy, *Kolekcje Archiwalne Online* dający pełny dostęp do wybranych zasobów archiwalnych. W chwili obecnej dostępne są cztery zespoły: Archiwum Józefa Piłsudskiego (częściowo), Poselstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Rio de Janeiro, Kolekcja dotycząca Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego oraz Rząd Polski na Emigracji. Instytut pracuje nad przygotowaniem dalszych kolekcji. Udostępnione kolekcje zawierają ciekawe dokumenty, listy, artykuły i memoranda, niektóre o kapitalnym znaczeniu dla badacza przeszłości Polski.

Strona i zbiory archiwalne Instytutu zorganizowane są w kolekcjach (zespołach), które podzielone są na teczki (jednostki). W jednostkach wyodrębniono dokumenty, które można oglądać w postaci oryginału cyfrowego. Działa także ogólna wyszukiwarka znajdująca słowa w tytułach, streszczeniach i innych elementach opisu dokumentu. Można wybrać dokumenty według indeksu osobowego i geograficznego, a także ograniczyć poszukiwanie do wybranego zakresu dat, języków lub typów dokumentów.

Kolekcje te zostały zdigitalizowane i opracowane przez pracowników i wolontariuszy Instytutu, przez pracowników Instytutu Pamięci Narodowej oraz stażystów z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, których pobyt został sfinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Od 2010 r. również Senat RP finansuje projekt digitalizacji za pomocą grantu koordynowanego przez Fundację SEMPER POLONIA. Sprzęt został ufundowany przez Polsko-Słowiańską Federalną Unię Kredytową oraz przez indywidualnych darczyńców. Organizacją zalepca informatycznego i szkoleniem

zajmują się dr Artur Kowalski i dr Marek Zieliński. Dr Iwona Korga sprawuje opiekę merytoryczną i kontroluje wyniki pracy wykonawców digitalizacji. Kierownikiem programu jest dr M. Zieliński. Stronę internetową przygotowała Justyna Dziurma i jej firma 3W Serwisy Informatyczne w Gliwicach, a sfinansował ją w części Senat RP poprzez Fundację SEMPER POLONIA.

Przed Instytutem jeszcze długa droga do zakończenia pracy. Liczymy na współpracę z instytucjami historyczno-kulturalnymi w Stanach Zjednoczonych, innych krajach i w Polsce, z którymi będziemy się dzielić swoimi doświadczeniami. Instytut liczy na pomoc wszystkich tych, którym na sercu leżą losy źródeł dokumentujących naszą historię.

## Kalendarium wydarzeń

### Wizyty

W okresie od czerwca 2011 do czerwca 2012 Instytut gościł 60 osób. Wśród gości Instytutu byli:

- Ambasador Witold Sobków, Stały Przedstawiciel RP przy ONZ
- Paweł Wendorff, producent i reżyser filmowy
- Zbigniew Ringer, dziennikarz z Krakowa
- Wojciech Grochowalski, organizator festiwalu Artura Rubinsteina, redaktor naczelny pisma *Kultura i Biznes*
- Tadeusz Zwiefka, poseł do Parlamentu Europejskiego
- Dr Andrzej Czesław Żak – dyrektor Centralnego Archiwum Wojskowego
- Dr Barbara Berska, Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych
- Paweł Pietrzyk z Archiwum Państwowego w Łodzi
- Ojciec Tadeusz Lizinczyk, proboszcz parafii Św. Stanisława Biskupa i Męczennika
- Rafał Mierzejewski, reżyser
- Prof. Andrzej Żurowski, teatrolog
- Jacek Miler, dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Dr James Pula, redaktor naczelny Polish American Studies i wykładowca Prude University North Central
- Anna Michaś, konserwator z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych
- Aleksandra Ziółkowska Boehm, pisarka
- Katy Carr, brytyjska piosenkarka polskiego pochodzenia
- Lubomir Tomaszewski, artysta plastyk
- Czesław Czaplinski, fotografik
- Jadwiga Osiecka, redaktor, Fundacja Młodej Polonii w USA
- Robert Kaczmarek, reżyser i producent filmowy

- Marek Żołądek, podróżnik i alpinista
- Rodziny tragicznie zmarłych w katastrofie Smoleńskiej: Dorota Skrzypek, żona śp. Sławomira Skrzypka, prezesa NBP i Krystyna Kwiatkowska, żona śp. generała Bronisława Kwiatkowskiego
- Jarosław Narkiewicz, poseł do Sejmu Litewskiego
- Dariusz Bonisławski, wiceprezes Stowarzyszenia Wspólnota Polska
- Anna Lewandowska - konserwator zabytków z Muzeum Narodowego
- Ksiądz dr Franciszek Kurzaj, proboszcz parafii św. Pawła w San Antonio, duszpasterz Ślązaków w Teksasie
- Grupa dziesięciu Ślązaków z Polski
- Ks. Bartłomiej Kuźnik, sekretarz Arcybiskupa Damiana Zimonia z Katowic
- Peter Hetherington, autor książki *Unvanquished, Joseph Pilsudski*



*Ambasador Witold Sobków oraz przedstawiciele Rady Dyrektorów IJP*

Zapraszamy do odwiedzania Instytutu. Z radością witamy każdego gościa zainteresowanego poszukiwaniami archiwalnymi, kolekcjami i pamiątkami historycznymi oraz naszą działalnością. Zachęcamy do zaglądania na naszą stronę internetową [www.pilsudski.org](http://www.pilsudski.org), gdzie zawarte są informacje o naszej placówce.

Do zobaczenia!



*Aleksandra Ziolkowska Boehm z wiernymi czytelnikami.*



*Grupa Ślązaków z Teksasu z księdzem Franciszkiem Kurzajem*



## *Uroczystości, spotkania i prelekcje*

Od czerwca 2011 r. odbyło się 25 spotkań obejmujących prelekcje, wykłady, promocje książek i uroczystości. Odbywały się one zarówno w siedzibie Instytutu jak i rezydencjach Konsulatu Generalnego RP oraz Przedstawicielstwa RP przy ONZ w Nowym Jorku. Koszty poniesione przy organizacji wydarzeń zostały pokryte z darów od sponsorów, prywatnych osób i wpływów z loterii.

- 23 sierpnia 2011 r.: Wykład pt. *Związek Sowiecki, a Powstanie Warszawskie* wygłoszony przez dr Grzegorza Jasińskiego, kierownika Biura Badań Historycznych działającego w ramach Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej
- 6 września 2011 r.: Wykład *Pierwsza Samodzielna Brygada Spadochronowa 1941-1947* wygłoszony przez dr Wojciecha Markerta, pracownika Biura Badań Historycznych działającego w ramach Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej
- 4 października 2011 r.: Wykład Wojciecha Grochowalskiego *Jego ekscelencja ambasador dr Wieniawa - Długoszowski*
- 22 października 2011 r.: Sympozjum *Polonijny Nowy Jork* w Konsulacie Generalnym RP w Nowym Jorku
- 9 listopada 2011 r.: Wystawa i wykład dr Barbary Berskiej z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych *Polska rozproszona. Program zabezpieczania polskiego dziedzictwa archiwalnego poza granicami kraju* zorganizowane przy współpracy Instytutu
- 15 listopada 2011 r.: Obchody Święta Niepodległości połączone z wystawą plakatów autorstwa malarza, grafika i rysownika Bohdana Wróblewskiego
- 22 listopada 2011 r.: Spotkanie z o. Michałem Czyżewskim, autorem książki *Nowy Jork - moja strefa wiary*
- 29 listopada 2011 r.: Spotkanie z ambasadorem Witoldem Sobkowem, Stałym Przedstawicielem RP przy ONZ w Nowym Jorku. Wykład: *Polska w ONZ*
- 2 grudnia 2011 r. Spotkanie z Andrzejem Krakowskim połączone z promocją jego książki: *Bollywood. Jak stworzyliśmy Hollywood* zorganizowane przez Elżbietę Kieszczyńską (EK Polish Bookstore)
- 3 grudnia 2011 r.: *Gwiazdka w Instytucie*
- 8 grudnia 2011 r.: Spotkanie przyjaciół i darczyńców Instytutu *Piłsudski Institute for Friends* w Przedstawicielstwie RP przy ONZ
- 21 stycznia 2012 r.: Spotkanie z Marianem Polakiem-Chlabczem, tłumaczem i twórcą polsko-angielskiego wydania *33 najpiękniejszych wierszy miłosnych* Bolesława Leśmiana. Tomik ilustrował Janusz Skowron
- 12 lutego 2012 r.: Spotkanie z dr Iwoną Drąg Korgą i promocja jej książki *Polska Walczy! Działalność propagandowa rządu RP na uchodźstwie wobec społeczeństwa amerykańskiego 1939 – 1945*
- 21 lutego 2012 r.: Spotkanie z prof. Andrzejem Żurowskim. Wykład

*Modrzejewska – aktorka polska i amerykańska, gwiazda teatru epoki gwiazd*

- 9 marca 2012 r.: Spotkanie przyjaciół i darczyńców: *Imieniny Marszałka Józefa Piłsudskiego* w Przedstawicielstwie RP przy ONZ
- 28 marca 2012 r.: Wizyta seniorów z klubu działającego przy Centrum Polsko - Słowiańskim w Nowym Jorku. Pokaz filmu nie-mego z lat 30-tych *Dla Ciebie Polsko i Cud nad Wisłą*
- 17 kwietnia 2012 r.: Spotkanie z dr Aleksandrą Ziółkowską – Boehm zorganizowane przez Elżbietę Kieszczyńską (EK Polish Bookstore). Promocja książki *Lepszy dzień nie przyszedł już*
- 18 kwietnia 2012 r.: Prezentacja multimedialna Jarosława i Katarzyny Fischbach: *Polskim szlakiem przez Amerykę Południową*. Spotkanie zorganizowane przez Klub Podróżnika
- 19 kwietnia 2012 r.: Spotkanie z piosenkarką angielską Katy Carr i pokaz filmu *Kazik and the Commander's car*
- 25 kwietnia 2012 r.: Autorska prezentacja multimedialna Czesława Czaplińskiego *Jak powstał film Jerzego Hoffmana „Bitwa Warszawska 1920”*
- 11 maja 2012 r.: *Majówka* - Spotkanie przyjaciół i darczyńców Instytutu w Przedstawicielstwie RP przy ONZ
- 12 maja 2012 r.: Msza św. w 77 Rocznicę śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego – Kościół Św. Stanisława Biskupa i Męczennika, Manhattan
- 16 maja 2012 r.: Spotkanie z wybitnym polskim alpinistą Markiem Żołądkiem - multimedialna prezentacja *Na krańcach świata*
- 30 maja 2012 r.: Spotkanie z ks. Franciszkiem Kurzajem, proboszczem parafii św. Pawła w San Antonio – duszpasterzem Ślązaków w Teksasie
- 5 czerwca 2012 r.: *Gala Nagród Instytutu 2012* w Konsulacie Generalnym RP w Nowym Jorku



*Wystawa: „Polska rozproszona. Program zabezpieczenia polskiego dziedzictwa archiwalnego poza granicami kraju”.*

## ***Kino Ziuk – filmy dokumentalne***

Działające w Instytucie Kino dyskusyjne *Ziuk* pod kierownictwem prezes Magdy Kapuścińskiej pokazuje w każdym miesiącu filmy dokumentalne, które wywołują dyskusje, skłaniają do zastanowienia się i dodatkowej edukacji wszystkich, którzy je oglądają.

Pokazy filmowe są bezpłatne i cieszą się dużym zainteresowaniem publiczności. W okresie od czerwca 2011 do czerwca 2012 pod egidą kina *Ziuk* zostało pokazanych w Galerii Instytutu 12 filmów:

- 14 czerwca 2011 r. – Film fabularny pt. *Nie ten człowiek* w reżyserii Pawła Wendorffa, który obecny był na pokazie
- 19 lipca 2011 r. – film dokumentalny pt. *Oni szli szarymi szeregami*, scenariusz i reżyseria Mariusz Malec
- 20 września 2011r. – film dokumentalny pt. *Kobiety i wojna*, scenariusz i realizacja Marek Widawski
- 18 października 2011 r. – film dokumentalny pt. *Pielgrzym* w reżyserii Andrzeja Trzos- Rastawieckiego
- 15 listopada 2011 r. – pokaz fabularyzowanego filmu doku-mentalnego o początkach niepodległej Polski
- 31 stycznia i 7 lutego 2012 r. – film dokumentalny pt. *Polska Jasienicy* w trzech częściach: *Żołnierz wyklęty*, *Wróg publiczny*, *Tajny współpracownik: żona* z udziałem reżysera Rafała Mierzejewskiego
- 13 marca 2012 r. – film dokumentalny pt. *Miasto bez Boga*, reżyseria Jacek Petrycki
- 19 kwietnia 2012 r. – film dokumentalny pt. *Kazik and the Commander's Car*, reżyseria Hannah Lovell, muzyka Katy Carr, która była obecna na spotkaniu
- 25 kwietnia 2012 r. – autorska prezentacja multimedialna Czesława Czaplińskiego pt. *Jak powstał film Jerzego Hoffmana Bitwa Warszawska 1920*
- 2 maja 2012 r. – film dokumentalny pt. *Towarzysz generał idzie na wojnę*, reżyseria Robert Kaczmarek, Grzegorz Braun. W pokazie udział wziął R. Kaczmarek
- 3 maja 2012 r. – film dokumentalny pt. *Betar*, scenariusz Piotr Gontarczyk, reżyseria Robert Kaczmarek. W pokazie udział wziął reżyser R. Kaczmarek
- 19 czerwca 2012 r. – film dokumentalny pt. *Zwycięzcy nie umierają*, reżyseria Rafał Wieczyński

# Najważniejsze wydarzenia

## *Symposium Polonijny Nowy Jork*

22 października 2011 r. odbyło się sympozjum naukowe pt. *Polonijny Nowy Jork*, które zostało zorganizowane przez Instytut Józefa Piłsudskiego pod patronatem Marszałka Senatu RP – Bogdana Borusewicz, dofinansowane przez grant Senatu RP koordynowany przez Fundację SEMPER POLONIA.

Sympozjum *Polonijny Nowy Jork* organizowane jest co dwa lata. Pierwsze odbyło się w październiku 2009 r. pod przewodnictwem dr Danuty Piątkowskiej. Sympozjum w 2011 r. zostało przygotowane przez dr Iwonę Korga, dyrektora wykonawczego Instytutu.

Zostały zorganizowane dwie sesje: przedpołudniowa w siedzibie Instytutu Piłsudskiego i popołudniowa w gmachu Konsulatu Generalnego RP.

Sesja 1: *Historia*, zgromadziła wykłady związane z przeszłością Polaków mieszkających w Nowym Jorku. Organizatorzy zaprosili do udziału dr Teofila Lachowicza z SWAP, dr Sławomira Łukasiewicza, pracownika Instytutu Pamięci Narodowej i prof. Joannę Wojdon z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Po południu podczas Sesji 2: *Teraźniejszość*, uczestnicy wysłuchali pięciu wykładów, które dotyczyły problematyki współczesnej i charakterystyki polskiego środowiska w metropolii nowojorskiej. Z wykładem wystąpił prof. Zbigniew Darżynkiewicz, światowej sławy badacz w dziedzinie onkologii, Dorota Andraka prezes Centrali Polskich Szkół Doksztalujących, Magdalena Pietrzak z Organizacji Studentów Polskich w NY, Małgorzata Kałuża, dziennikarz. Na zakończenie dr Iwona Korga i dr Marek Zieliński opowiedzieli o projekcie digitalizacji i kolekcjach *online*.

Po wykładach odbyło się spotkanie przy lampce wina i specjałach przygotowanych przez panią prezes Instytutu i grono wolontariuszy. W tym roku Sympozjum towarzyszyło większe zainteresowanie ze strony młodzieży i studentów, którzy licznie zgromadzili się podczas wykładów.



Z myśli Piłsudskiego:

*Towarzysze, jechałem czerwonym tramwajem socjalizmu aż do przystanku „Niepodległość”, ale tam wysiadłem. Wy możecie jechać do stacji końcowej, jeśli potraficie, ale teraz przejdziemy na „pan”.*

(w odpowiedzi dawnym towarzyszom z PPS proszących o polityczne poparcie, 1918 r.)



*Młodzież z polskich szkół dokształcających uczestnicząca w symposium.*

## **Gwiazdka**

W sobotę 3 grudnia na Gwiazdkę przybyło dużo gości: członków, przyjaciół i sympatyków Instytutu. Spotkanie to zaszczytli swoją obecnością między innymi pani Ewa Łukowicz-Oniszczyk - konsul RP, Włodzimierz Sulgostowski - konsul z Ambasady RP w Waszyngtonie, przedstawiciele Polsko - Słowiańskiej Federalnej Unii Kredytowej na czele z Marzeną Wierzbowską, przewodniczącą Rady Dyrektorów i Oskarem Mielczarkiem - CEO oraz szereg przedstawicieli instytucji polonijnych, mediów i przyjaciół Instytutu.

Po oficjalnych życzeniach składanych zebranych przez prezes dr Magdę Kapuścińską, dyrektor dr Iwona Korga podziękowała wolontariuszom za ich pracę dla Instytutu i w imieniu Zarządu wręczyła im dyplomy uznania i podarunki. Następnie ksiądz Andrzej Bielak, odmówił modlitwę oraz pobłogosławił oplatki. Rozpoczęła się pełna serdeczności wrzawa składania życzeń i dzielenia się oplatkiem.

Goście, rozgrzani życzeniami i świetnymi trunkami dostarczonymi przez firmę Adamba Imports International, częstowali się potrawami przygotowanymi przez pracowników i wolontariuszy Instytutu. Atmosfera była świąteczna i uroczysta.

Potem nastąpiła najmiłsza część spotkania: śpiewanie kolęd. W tym roku było wyjątkowe, bo tę część spotkania poprowadziła Dorota Huculak, która grając na gitarze pięknie śpiewała, a za nią podążali goście. Pani Dorota gra i śpiewa swoje własne kompozycje, występuje w kabarecie, w chórze Con Amore. Jest wielokrotną laureatką festiwalu *Szanties* w Nowym Jorku i Baltimore. Kolędy zabrzmiały wspaniale. Śpiewali wszyscy, a ułatwiały to przygotowane wcześniej śpiewniki.

Rozśpiewani goście chętnie częstowali się deserami. Między innymi wspaniałym makowcem darowanym pana Jana Kaczmarka z Polonia Bakery w Passaic, NJ. Spotkanie trwało do późnych godzin wieczornych.



*Przyjaciele Instytutu na przyjęciu gwiazdkowym*

## ***Kiermasz książek***

W dniach 14 - 22 grudnia, 2011 r. odbywała się w Instytucie sprzedaż książek używanych i nowych - dubletów i innych publikacji nie związanych z profilem kolekcji Instytutu. Dzięki kiermaszom, które Instytut organizuje każdego roku, pozyskujemy dodatkowe fundusze przeznaczone na działalność naszej placówki.



Z myśli Piłsudskiego:

*Jeszcze złą konstytucję wytrzymać można, ale złych i znacznie gorszych niż zła konstytucja, obyczajów i zwyczajów politycznych zaiste wytrzymać niepodobna.*

## ***Spotkania w siedzibie Przedstawicielstwa RP przy Organizacji Narodów Zjednoczonych***

Dzięki inicjatywie i życzliwości Ambasadora Witolda Sobkowa w eleganckiej rezydencji Stałego Przedstawicielstwa RP przy ONZ w Nowym Jorku, Instytut trzykrotnie organizował spotkania dla swoich sponsorów, przyjaciół i sympatyków. W ten sposób chcieliśmy wyrazić im wdzięczność za ich serce, przyjaźń i hojność. Spotkania zaszczylicy swoją obecnością Konsul Generalna Ewa Juńczyk- Ziomecka, Ambasador Witold Sobków, Radca-Minister Paweł Herczyński oraz liczni przedstawiciele polskich i amerykańskich instytucji nowojorskich.

W czasie tych uroczystości zakąski były fundowane przez Przedstawicielstwo, a bar obficie zaopatrzone przez Adamba Imports International.

8 grudnia 2012 r. podczas spotkania *Pilsudski Institute for Friends* odbyła się loteria fantowa. Atrakcyjne fanty przekazali Adamba Imports International, artyści i inne osoby oraz instytucje. Znana skrzypaczka Kinga Augustyn wykonała pięknie recital skrzypcowy.

9 marca 2012 r. obchodziliśmy imieniny Marszałka Józefa Piłsudskiego. Pracownicy i wolontariusze Instytutu przygotowali program artystyczny (cytaty, wiersze, myśli związane z Marszałkiem Piłsudskim). Pieśni śpiewała przy akompaniamencie gitary artystka Dorota Huculak.

11 maja goście bawili się na *Majówce*. Loteria cieszyła się ogromnym powodzeniem dzięki wspaniałym fantom - koszmami ze słodyczami darowanymi przez firmę Adamba. Zebrani ze wzruszeniem słuchali piosenek Hanki Ordonówny wykonanych przez kabaret „Prima Aprilis”. Uroczystość zaszczyliła swoją obecnością była Pierwsza Dama, pani Danuta Wałęsowa.



*Na spotkaniu dla przyjaciół Instytutu gra Kinga Augustyn.*





*Toast z okazji imienin Marszałka.*

## ***2012 Gala Nagród Instytutu Piłsudskiego***

Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce zorganizował kolejną uroczystą galę pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) Bogdana Zdrojewskiego, podczas której zostały wręczone medale za wybitne osiągnięcia w dziedzinach historii, nauki oraz dokonań w dziedzinie polityki i działalności na rzecz Polonii. Uroczystość odbyła się w dniu 5 czerwca 2012 r. w siedzibie Konsulatu Generalnego RP. Na spotkaniu byli obecni liczni przedstawiciele polskich organizacji oraz wielu przedstawicieli polskiej społeczności w Nowym Jorku. W uroczystości uczestniczyło ponad 200 osób.

Galę otworzyła Konsul Generalna Ewa Juńczyk-Ziomecka. Następnie dyrektor Iwona Korga odczytała list od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Bogdana Zdrojewskiego, patrona gali.

Ceremonię rozdania nagród Instytutu Piłsudskiego poprowadziła znana polsko - amerykańska aktorka Dagmara Dominczyk. W bieżącym roku medale otrzymały następujące osoby:

***Józef Piłsudski Achievement and Leadership Award*** – senator Barbara Ann Mikulski, obrońca spraw Polski w amerykańskim senacie i kongresie,

***Wacław Jędrzejewicz History Medal*** – profesor Timothy Snyder z Yale University, znakomity historyk, znawca spraw Europy Środkowej i II wojny światowej,

***Marie Skłodowska-Curie Science Medal*** – profesor Krzysztof Matyjaszewski z Carnegie Melon University – wybitny naukowiec w dziedzinie chemii polimerów.

Mistress of Ceremonies odczytała list od senator Barbary Mikulski, która nie mogła uczestniczyć w uroczystości.



Pozostali nagrodzeni ze wzruszeniem w pięknych słowach dziękowali za wyróżnienia.

Na zakończenie prezes Instytutu Piłsudskiego podziękowała sponsorom Gali: Konsulatowi Generalnemu RP, Adamba Imports International oraz wszystkim donatorom i tym, którzy przyczynili się do zorganizowania uroczystości. Ciepłe słowa skierowała do Violetty Koss, która muzyką Chopina witała gości przychodzących na Galę.

Po części oficjalnej wystąpiła z recitalem chopinowskim znana pianistka Magdalena Baczewska. Był to wspaniały koncert nagrodzony ogromnymi oklaskami.



*Prof. Krzysztof Matyjaszewski odbiera medal z rąk dr Magdy Kapuścińskiej.*



*Mistress of Ceremonies Dagmara Dominczyk (druga z lewej) z mężem aktorem Patrickiem Wilsonem uatrakcyjnili Galę.*



MINISTER  
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

*Bogdan Zdrojewski*

Warszawa, 5 czerwca 2012 r.

**Pani  
Magda Kapuścińska  
Prezes  
Instytutu Józefa Piłsudskiego  
w Ameryce**

*Szanowna Pani Prezes,*

pragnę serdecznie podziękować za zaproszenie na uroczystą Galę, która dzięki Państwu zaangażowaniu i staraniom ma już swoją własną tradycję związaną z doroczną ceremonią przyznawania prestiżowych nagród Instytutu Józefa Piłsudskiego dla najznamienitszych przedstawicieli życia kulturalnego, naukowego, politycznego i gospodarczego. Jest mi niezmiernie miło, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego może patronować temu wydarzeniu kulturalnemu o szczególnym znaczeniu dla popularyzowania polskiej kultury, historii i nauki oraz promowania przedsięwzięć służących nie tylko Polsce, ale również wzbogacaniu polsko-amerykańskiego dziedzictwa kulturowego.

Ogromna w tym zasługa Instytutu, który od początku swego istnienia konsekwentnie wypełnia misję na rzecz polskości, kultywowania wśród środowisk emigracyjnych naszej tradycji narodowej i prawdy historycznej, zachowania bogatej spuścizny kulturowej, pielęgnując jednocześnie głębokie więzi polsko-amerykańskie i wspólne kontakty o charakterze naukowym i edukacyjnym. Znaczenie tych wartości odzwierciedla w pełni dzisiejsza działalność Instytutu, uwzględniająca nowe wyzwania współczesności poprzez inspirowanie znaczących wydarzeń kulturalnych, artystycznych i społecznych, zyskujących Polsce zainteresowanie i życzliwość międzynarodowych środowisk emigracyjnych i twórczych.

Zabytki artystyczne, piśmiennicze i archiwalne tworzące zbiory Instytutu, stanowią nie tylko znaczącą część polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami kraju, ale promując dorobek kulturalny elit polskiej Emigracji mają szczególne znaczenie dla wspólnoty międzynarodowej. Dlatego ogromnie się cieszę, że wieloletnia współpraca Instytutu Piłsudskiego z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego tak znakomicie się rozwija, że możemy wspierać realizację projektów służących zachowaniu, dokumentowaniu oraz upamiętnianiu skarbów polskiej kultury poza granicami Kraju, działaniom na rzecz edukacji, opracowaniu i udostępnianiu bezcennych zbiorów archiwalnych.

Państwa instytucja to nie tylko miejsce wyjątkowe w dziejach polskiej Emigracji, to także doskonały i ceniony przykład koegzystencji dwóch kultur, polskiej i amerykańskiej. Miejsce, które jednoczy i inspirowa Polaków mieszkających w Stanach Zjednoczonych i w Polsce, ukazując różne perspektywy najnowszej historii Polski, wielopłaszczyznowość współczesnej kultury i dylematy dzisiejszego świata.

Nie mogąc osobiście uczestniczyć w Gali Instytutu Józefa Piłsudskiego pragnę serdecznie pogratulować tegorocznym Laureatom Annual Awards, których działalność tak znakomicie służy wizerunkowi i promocji Polski w Stanach Zjednoczonych.

*Łączę wyrazy szacunku i poważania*



UNITED STATES SENATE  
WASHINGTON, D.C. 20510

June 7, 2012

BARBARA A. MIKULSKI  
MARYLAND

Ms. Magda Kapuscinska, President  
Pilsudski Institute of America  
New York, New York 10003-5778

Dear Ms. Kapuscinska & Friends:

Greetings to the members and guests of the Pilsudski Institute of America on the occasion of your 2012 Annual Gala. Thank you for the kind invitation to share this important event with all of my good friends from the Polish American community.

Since Poland regained its sovereignty after the fall of Communism in 1989, the Institute has been active as a research center of the modern history of Poland and as a museum of Polish history and culture. From modest beginnings in 1943, the Pilsudski Institute of America has been true to its mission to continue the work of the Institute founded in Warsaw in 1923, called the Institute for Research in the Modern History of Poland.

Friends, I applaud your hard work to advance the appreciation of Polish language, art, history, and cultural achievements through a variety of educational, cultural and artistic endeavors. You are great humanitarians and patriots, an empowering organization rooted in heritage, history and scholarship. You are protectors of the Polish language, literature, music, art and traditions.

Ladies and gentlemen, I am humbled and gratified that you have chosen to present me with the prestigious Jozef Pilsudski Leadership and Achievement Award this year. I gratefully accept this distinction. While there are many other members of this organization who are as deserving as I am of this high honor. I can assure you that no one will treasure it more than I will.

Please know that I am particularly touched by receiving this award from you. My Polish heritage has given me the strength to pursue my public career and my Polish values and morals have insured that my work is founded in integrity and the public good. Best wishes for a productive and inspiring meeting. Thank you for all you do every day to make Polonia and America smarter and stronger.

*Dziękuję. Bog Zaplac.*

Sincerely,

Barbara A. Mikulski  
United States Senator



## Wizyta w Waszyngtonie

26 lipca, 2012 r. przedstawiciele Instytutu Piłsudskiego złożyli wizytę w Waszyngtonie. Jej celem było wręczenie nagrody *Marshal Józef Piłsudski Leadership and Achievement Award* amerykańskiej senator polskiego pochodzenia Barbarze Mikulski.

Rada Instytutu przyznała to prestiżowe wyróżnienie za wspieranie spraw polskich w Senacie Stanów Zjednoczonych, doceniając wybitne osiągnięcia senator Barbary Mikulski jako lidera i polityka. Jest ona pierwszą kobietą w historii USA zasiadającą w amerykańskim Kongresie od 1976 r.

Pani senator zaakceptowała nagrodę z wielką radością, co potwierdziła w liście skierowanym do władz Instytutu, jednakże ze względu na sesję senatu nie mogła być obecna na gali. Przedstawiciele Instytutu wyruszyli więc do Waszyngtonu. Byli to: dr Magda Kapuścińska – prezes, dr Iwona Korga – dyrektor wykonawczy i członkowie Rady: Agnieszka Petla i Andrzej Pelc.



Spotkanie rozpoczęło się w biurze senator, które mieści się w pięknym i nowoczesnym budynku przy 503 Hart Street, kilka ulic od Capitolu. Stamtąd podziemną kolejką delegacja udała się na Capitol, gdzie trwało jeszcze ostatnie głosowanie w Senacie USA.

Senator Barbara Mikulski spotkała się z przedstawicielami Instytutu najpierw w tzw. Starej Sali Senackiej, która posiada ponad 150-letnią historię. W tym prestiżowym miejscu prezes Magda Kapuścińska przekazała senator Barbarze Mikulski nagrodę - piękną plakietę z płaskorzeźbą przedstawiającą popiersie Marszałka Józefa Piłsudskiego. Następnie w sali konferencyjnej przy ogromnym stole toczyła się dyskusja dotycząca Polski, archiwów Instytutu i jego działalności. Senator Mikulski okazała się świetnym znawcą historii Polski, szczególnie okresu II wojny światowej i okresu powstania *Solidarności*, zna swoje polskie korzenie, zwyczaje i kulturę.

Senator Mikulski zapewniła o swej pomocy w zakresie zainicjowania współpracy między Instytutem Piłsudskiego a Library of Congress i National Archives and Records Administration w zakresie digitalizacji., a także zapowiedziała, że odwiedzi Instytut jesienią, gdy będzie przebywała w Nowym Jorku.

# Działalność Edukacyjna



Szanowna Pani  
Magda Kapuścińska

## PODZIĘKOWANIE

*Szanowna Pani!*

*Podstawą istnienia każdego narodu jest pamięć o jego przeszłości. W naszej trudnej historii wiele razy zdarzało się, że próbowano nam ją odebrać. Pozostaliśmy Polakami tylko dlatego, że nie zapomnieliśmy o tym, skąd wzięliśmy się i ile wspólnie przeżyliśmy. Jednym z elementów narodowej pamięci są pieśni i piosenki, śpiewane w domach, na polach bitew i przy leśnych ogniskach. Uznaliśmy, że kultywowanie pamięci o przeszłości w tej właśnie formie stwarza nowym pokoleniom szansę posiadania własnego domu.*

*Składamy Pani serdeczne podziękowania za życzliwe wsparcie idei Festiwalu Piosenki i Pieśni Patriotycznej organizowanego od sześciu lat w Szkole Podstawowej im. Michała Lengowskiego w Jezioranach.*

*Dziękujemy za dobre słowo, wierząc, że nasze wspólne działania przyczynią się do pozostania w zbiorowej pamięci Polaków dorobku naszych przodków – kolejnej niewielkiej cegiełki, jednej z milionów potrzebnych do budowania narodu.*

DYREKTOR  
  
mgr Jolanta Kazmierczyk

Jeziorany, dnia 29.06.2012r.



## ***Lekcje historii***

- 29 listopada, 2011 r. – inauguracja specjalnego wykładu dla młodzieży polonijnej z cyklu *Dotknąć Historii*  
Wydarzenie uświetnił wykład Ambasadora Witolda Sobkowa – Stałego Przedstawiciela RP przy ONZ w Nowym Jorku pt. *Polska w ONZ*. Galeria Instytutu wypełniona była młodzieżą z Polskiej Szkoły Doksztalającej przy parafii Św. Cyryla i Metodego – Brooklyn, NY, która przybyła na spotkanie z wicedyrektorem szkoły Jerzym Mokosem

Trzy lekcje historii poprowadziła dr Iwona Korga:

- 24 marca, 2012 r. – lekcja historii dla młodzieży z Polskiej Szkoły Doksztalającej przy parafii Matki Boskiej Częstochowskiej i Św. Kazimierza - Brooklyn, NY
- 12 maja 2012 r. – lekcja historii dla uczniów klasy V-VI z Polskiej Szkoły Doksztalającej im. o. Augustyna Kordeckiego – New York, NY
- 19 maja 2012 r. – lekcja historii dla uczniów klasy VII-VIII z Polskiej Szkoły Doksztalającej im. o. Augustyna Kordeckiego – New York, NY

## **Udział w konferencjach**

### ***Doroczny Zjazd Polskiego Instytutu Naukowego, Arlington, VA – 10-11 czerwca, 2011.***

Dr Iwona Korga zorganizowała i prowadziła sesję pt. *Polish American Organizations: Electronic Solutions to Current Projects*. W panelu udział wzięli: dr Marek Zieliński, dr James Pula (Prude University – North Central), Regina Frąckowik z Library of Congress i Renata Vickrey z Central Conn. State University.

### ***Konferencja Muzeów, Archiwów i Bibliotek w Rapperswil***

Trzydziesta trzecia sesja Stałej Konferencji Muzeów, Bibliotek i Archiwów Polskich na Zachodzie odbyła się w dniach 14-16 września, 2011r. w zamku Rapperswil w Szwajcarii. Konferencja została przygotowana przez Muzeum Polskie w Rapperswil w bardzo pięknej okolicy w dolinie Reny z widokiem na Alpy.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele instytucji polskich z Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Francji, Włoch oraz władze polskich instytucji rządowych: IPN, Biblioteki Narodowej, Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, Biblioteki Jagiellońskiej i MKiDN. Instytut reprezentowały dr Iwona Korga i dr Ewa Jędruch.

Podczas konferencji, w czwartek 15 września, wygłoszono kilka referatów związanych z organizacjami polskimi na Zachodzie. Prezentacja Iwony Korgi miała tytuł *Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce. Portrety założycieli, charakterystyka środowiska nowojorskiego*. dr Korga prowadziła także tego dnia sesję popołudniową. W piątek, 16 września, podczas sesji zamkniętej dr Korga przekazała sprawozdanie z działalności Instytutu oraz najnowszy roczny biuletyn.

Konferencja była bardzo udana i służyła zacieśnieniu kontaktów oraz wymianie doświadczeń. Kolejna konferencja MAB odbędzie się we Wrocławiu w 2012 r., a następna w 2013 r. planowana jest w Nowym Jorku.

## Wydawnictwa

### **„Polska Walczy”!**

Pod koniec 2011 r. ukazała się książka *Polska Walczy! Działalność propagandowa rządu RP na uchodźstwie wobec społeczeństwa amerykańskiego 1939-1945*.

Autorką publikacji jest dyrektor wykonawczy Instytutu dr Iwona Drąg-Korga. Książka jest oparta na jej pracy doktorskiej. Pozycja liczy 276 stron, zawiera zdjęcia i indeks osobowy.

### **„Informator o zasobie archiwalnym Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce”**

Informator został opracowany przez Pawła Pietrzyka, archiwistę z Archiwum Państwowego w Łodzi, który dwukrotnie przebywał na stażu zawodowym w Instytucie i znacznie przyczynił się do modernizacji archiwum. Informator został wydany przez Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych, liczy 319 stron, zawiera indeks osobowy oraz indeks urzędów, organizacji i instytucji i został opatrzony wstępem przygotowanym przez dr Barbarę Berską i dr Iwonę Drąg-Korga. W przewodniku znajduje się rys historyczny kolekcji archiwalnych Instytutu i przedstawione są zespoły archiwalne zgromadzone w archiwum Instytutu z biografią twórcy danego zespołu i opisem zawartości.

Informator stanowi doskonale kompendium wiedzy o zbiorach archiwalnych Instytutu. Rzetelne opisy, podanie dat i rozmiarów kolekcji stanowią ogromną pomoc dla badaczy poszukujących informacji o źródłach archiwalnych. Paweł Pietrzyk wykonał świetną pracę i zasłużył na szczere podziękowania.

## **„Wojna polsko-sowiecka. Komunikaty wojenne Sztabu Generalnego, dokumenty, fotografie”**

Wybór, opracowanie i redakcja Konrad Paduszek, Warszawa 2011. Książka wydana przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej i Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, 289 stron, wydanie albumowe.

Dokumenty i zdjęcia zamieszczone w tej publikacji pochodzą ze zbiorów Instytutu.

Książki są do nabycia w biurze Instytutu Piłsudskiego:

180 Second Avenue, New York, NY 10003

tel: 212 505-9077; e-mail: office@pilsudski.org

Cen \$15 plus koszty przesyłki.

## **Wybrane artykuły**

### ***O książce „Polska Walczy”!***

W 2011 roku ukazała się książka Iwony Drąg - Korga pt. *Polska Walczy! Działalność propagandowa rządu RP na uchodźstwie wobec społeczeństwa amerykańskiego 1939-1945.*

Praca ta została wydana przez Instytut Józefa Piłsudskiego w Warszawie i dofinansowana przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Z pomocą przy składaniu publikacji pośpieszył Związek Strzelecki „Strzelec”, Jednostka Strzelecka nr 1001 im. Gen. Dyw. Janusza Głuchowskiego w Bełchatowie.

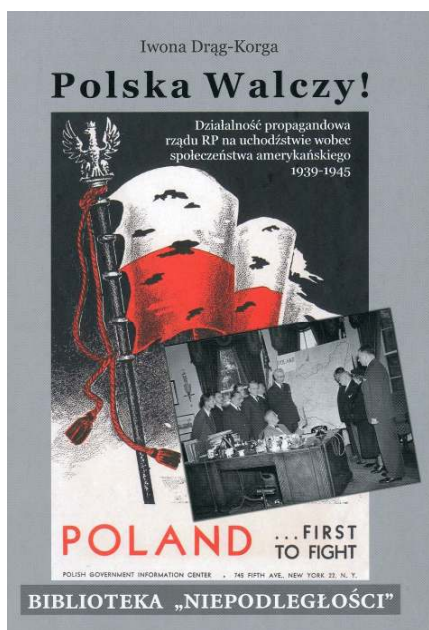
Słowa podziękowania należą się prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, dr hab. Arkadiuszowi Adamczykowi, który od samego początku opiekował się wydaniem książki.

Prezentowana publikacja przedstawia nieznaną w literaturze historycznej rozważania o działaniach informacyjnych rządu gen. W. Sikorskiego i S. Mikołajczyka wobec Amerykanów i administracji prezydenta Roosevelta.

To opowieść o ludziach, którzy w wyniku wojny znaleźli się w USA i z wielkim poświęceniem pracowali dla „sprawy polskiej”, o zmaganiach polskiej dyplomacji i rozczarowaniach politycznych.



Fragment ze wstępu do książki:



*Stany Zjednoczone Ameryki od wielu pokoleń fascynowały Polaków zarówno jako krajina dobrobytu i możliwości, ale przede wszystkim obszar wolności. Zasługi Polacy jak Tadeusz Kościuszko i gen. Kazimierz Pułaski walczyli o niepodległość tego kraju i stali się bohaterami Ameryki. To właśnie tu od końca XIX wieku do początku XX wieku przybyło prawie 1.5 miliona polskich imigrantów w poszukiwaniu lepszego życia. To także Ameryka w osobie prezydenta Woodrow Wilsona jako pierwsza wypowiedziała się w sprawie konieczności przyznania Polsce niepodległości. Ze Stanów Zjednoczonych przyłynęła do Europy tzw. Armia Błękitna, która walczyła w obronie granic odradzającej się Polski. Armia ta składała się z*

*żołnierzy polsko-amerykańskich, którzy na ochotnika zgłosili się, aby walczyć o wolność swojej drugiej Ojczyzny – Polski.*

*Gdy 1 IX 1939 r. rozpoczęła się II wojna światowa, nie trudno się dziwić, że rząd polski na uchodźstwie z wielką nadzieją liczył na pomoc dyplomatyczną i materialną prezydenta Roosevelta. Należało przekonać amerykańskie społeczeństwo o konieczności wspierania spraw polskich w skomplikowanym układzie dyplomatycznym z Rosją Sowiecką. Rząd gen. Władysława Sikorskiego musiał zatem zbudować i przeprowadzić szeroką politykę informacyjno-propagandową, której celem miało być pokazanie amerykańskiej opinii publicznej Polski - kraju niegdyś wolnego, a teraz cierpiącego pod okupacją niemiecką oraz przyszłej jej wizji.*

*Zaprezentowanie więc pełnego wachlarza działań informacyjnych polskiego rządu na emigracji wobec społeczeństwa amerykańskiego a także wobec ośrodków decyzyjnych, elit politycznych, środowisk robotniczych i szeroko rozumianej opinii publicznej jest głównym celem niniejszej książki.*

*Najwięcej uwagi poświęcono Polskiemu Centrum Informacji – instytucji stworzonej przez rząd polski na uchodźstwie, na której spoczywało główne zadanie prowadzenia polityki informacyjnej na terytorium Stanów Zjednoczonych. Polityka ta polegała na przygotowywaniu dokumentacji oraz udostępnianiu jej ośrodkom decyzyjnym i opiniotwórczym za pomocą publikacji, tekstów dziennikarskich, wystaw, filmów, audycji radiowych i wykładów. Istotne było przygotowanie kanałów przekazywania informacji a przede wszystkim stworzenie zespołu ludzi, którzy z ogromnym poświęceniem pracowali dla sprawy polskiej.*

*Konieczna stała się bliższa analiza materiałów wytworzonych przez Polskie Centrum Informacji z jednej strony oraz prześledzenie dyrektyw i instrukcji rządu polskiego na uchodźstwie z drugiej strony. Cenne okazały się bezpośrednie kontakty członków rządu polskiego z przedstawicielami Stanów Zjednoczonych. W tym kontekście wiele uwagi poświęcono trzem kolejnym wizytom w USA polskiego premiera – Władysława Sikorskiego oraz jego idei federacji środkowoeuropejskiej, czyli zjednoczenia krajów Europy Wschodniej oraz działalności dyplomatycznej ambasadora RP Jana Ciechanowskiego.*

*Nie można pominąć dużej roli polskich organizacji polonijnych – zwłaszcza Komitetu Narodowego Amerykanów Polskiego Pochodzenia i Kongresu Polonii Amerykańskiej oraz organizacji tworzonych wśród Amerykanów, takich jak American Friends of Polish Democracy. W polu zainteresowań znalazły się również instytucje naukowe, zarówno te, które skupiały polskich uczonych jak Polski Instytut Naukowy, jak i amerykańskie uniwersytety Fordham i Columbia.*

*Działania wobec amerykańskiego społeczeństwa były w dużej mierze wypadkową układu sił politycznych w polskim rządzie, w którym ścierały się różne tendencje dotyczące wizji przyszłej Polski w powojennym świecie. Na efektywność i zakres propagandowych oddziaływań miała także wpływ sytuacja międzynarodowa, wreszcie specyfika kraju, w którym prowadzono politykę informacyjną. Dopiero całościowe zestawienie i przeanalizowanie tych elementów pozwala dać odpowiedź na pytanie, dotyczące osiągniętych celów lub ich braków w polityce informacyjnej rządu polskiego na uchodźstwie.*

Publikacja opiera się na bogatej bazie źródłowej obejmującej zbiory przechowywane w Stanach Zjednoczonych: Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Polski Instytut Naukowy, Bahamatiev Archives - Columbia University, Franklin Delano Roosevelt Library, National Archives and Records Administration i Hoover Institution Archives i w Wielkiej Brytanii: Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego, Studium Polski Podziemnej. Uzupełnienie podstawy źródłowej pracy stanowią relacje współpracowników Polskiego Centrum Informacji i polskiej służby dyplomatycznej w USA: Jana Karskiego, Feliksa Grossa, Ludwika Seidenmana oraz Kazimierza Krasickiego.

# Pro Memoria

## *Stanisław Milewski MD (1930 – 2011)*

8 czerwca 2011 roku zmarł Stanisław Milewski, były wiceprezes i członek Rady Instytutu oraz członek Legionu Honorowego Instytutu Piłsudskiego. Wybitny okulista, specjalista w operacjach uszkodzonej siatkówki, profesor University of Connecticut.

W czasie wojny w 1940 r. został wraz z rodziną wywieziony na Syberię, którą opuścił w 1942 r. i wraz z Armią Andersa znalazł się w Iranie. Studiował w Palestynie, Anglii i Irlandii. W 1959 r. emigrował do Stanów Zjednoczonych.

Dr Milewski wraz z żoną Anitą ustanowili *Milewski Lecture in Polish Studies at Central Connecticut State University* i *Milewski Scholarship Fund at the Kościuszko Foundation*. Był prezesem Kongresu Polonii Amerykańskiej w Connecticut, członkiem wielu organizacji takich jak Polish-American Foundation of Connecticut, Polish Cultural Club of Hartford. Sponsorował Komitet Niewidomych w Polsce. W 1996 r. został odznaczony przez prezydenta Polski Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za wykłady na uniwersytetach polskich i ofiarowanie polskim szpitalom aparatury medycznej wartej setki tysięcy dolarów. Dr Milewski był członkiem szeregu amerykańskich towarzystw medycznych oraz Honorowym Członkiem Polskiego Towarzystwa Okulistycznego. Był autorem książek z zakresu okulistyki i brał udział w wielu konferencjach naukowych na całym świecie.

## *Andrzej Beck (1926 – 2011)*

20 lipca 2011 r. zmarł Andrzej Beck, który był związany z Instytutem Piłsudskiego przez długie lata. Obejmował stanowisko prezesa w okresie od 1993 r. do 1999 r. a potem do 2008 r. był wiceprezesem. Instytut zawsze będzie wdzięczny za jego pomoc i kierownictwo w różnych dziedzinach działalności. Pozostanie w naszej pamięci jako wytrawny dyplomata, przyjaciel i lider Instytutu.

Andrzej Beck urodził się 11 września 1926 r. jako syn Józefa Becka, ministra spraw zagranicznych II RP i Marii Słomińskiej. Po wybuchu II wojny światowej wraz z matką opuścił Polskę i przez Rumunię, Włochy, Francję i Portugalię przybył w 1940 r. do USA. W 1944 przyłączył się do Polskiej Armii w Szkocji. Był absolwentem szkoły podchorążych artylerii w Szkocji (1945), żołnierzem 4 pułku artylerii przeciwpancernej. W 1946 r. powrócił do USA. Ukończył studia inżynierskie na Rutgers University, NJ. Pracował jako inżynier w Waterbury Farrel (od 1958), dyrektor handlowy (1971–1977) i wiceprezes. W 1983 r. założył własną firmę Eastport Trading w Cheshire, CT. Żoną Becka była Ewa Jędrzejewicz, córka przedwojennego ministra edukacji Wacława Jędrzejewicza, który później powołał Instytut Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku.

Andrzej J. Beck był działaczem organizacji polonijnych, w tym Kongresu Polsko - Amerykańskiego i Studium Północnoamerykańskiego Centrum do Spraw Polski. Był także członkiem Rady Doradczej do spraw programu polskich studiów w Central Connecticut State University.

## **Janusz Zawodny (1921 – 2012)**

W dniu 8 kwietnia 2012 r. zmarł prof. Janusz Zawodny - członek Instytutu Piłsudskiego w Ameryce, odznaczony medalem *Wacław Jędrzejewicz History Award* w 2007 r. W czasie II wojny światowej jako dowódca plutonu AK, podporucznik *Miś* wziął czynny udział w powstaniu warszawskim i został odznaczony najwyższym odznaczeniem wojskowym - Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego *Virtuti Militari*. Jako żołnierz II Korpusu Wojska Polskiego dowodził plutonem 12. Pułku Ułanów Podolskich. Po wojnie znalazł się w Anglii, potem w Stanach Zjednoczonych, gdzie otrzymał stopień doktora na Uniwersytecie w Stanford. Był wykładowcą na wielu czołowych angielskich i amerykańskich uniwersytetach.

W 1962 roku opublikował ważną książkę *Death in the Forest: the Story of the Katyn Forest Massacre*, która została przetłumaczona na 12 języków. Opublikował wiele innych książek. Wśród nich kilka dotyczących powstania warszawskiego. Był autorem ponad 200 artykułów opublikowanych w czasopiśmie naukowych.

Profesor Zawodny całe swoje życie poświęcił służbie niepodległej Polsce.



Z myśli Piłsudskiego:

*Ten jest słabszy, kto buduje na kłamstwie, fałszu, w porównaniu z tym, który buduje na prawdzie.*

*Kto... stoi na miejscu, ten się cofa.*

*Jedna silna wola porusza wszystkie słabe.*

*Ja teraz nie należę do partii, ja należę do narodu.*

*(20 grudnia 1918 r.)*

# Bulletin 2011/2012 – English Summary

*Dear Members,  
Friends and Supporters of the Institute,*

Our heartfelt thanks for your friendship, your expressions of support, and your financial assistance. We thank the Polish and Polish-American institutions for funding our ambitious activities and programs. The Institute is alive and growing well thanks to these funds. Our activity is drawing public attention and is being appreciated.

In the reporting period the Institute has continued its efforts begun in previous years, that include digitizing archival documents, creating a computer catalog of books, supporting historical research by performing a number of queries, assisting historians and other scholars in their research at the Institute, as well as promoting Polish history and culture throughout the Polish and American communities by means of documentary film screenings, meetings, book presentations and other special cultural events.

Digitization of archival collections is progressing rapidly. We have launched a new website - Archival Collections Online – which gives full access to selected archives. Thanks to some fifty volunteers working online in the United States, Poland and other parts of the world there has been considerable progress in describing the scanned microfilms of the Silesian Uprising collection.

Thanks to the kindness of Ambassador Witold Sobkow, Permanent Representative of Poland to the United Nations in New York, friends, sympathizers and supporters of the Institute gathered three times in the residence of the Mission for highly enjoyable events.

The symposium "Polish New York" was organized in October 2011 by the Executive Director dr. Iwona Korga, and the 2012 Pilsudski Institute Awards Gala in June took place at the residence of the Consulate General in New York.

Three significant publications associated with the Institute appeared during this period: the book *Poland fights!* authored by director Iwona Korga and published by the Pilsudski Institute in Warsaw, *Guide to the archives of the Pilsudski Institute of America*, prepared by Paul Pietrzyk of the Archives of Modern Records in Warsaw – published by the Head Office of the State Archives, and *Polish-Soviet War. Messages of the military General Staff, documents, photographs*, based on materials from the Institute's archives, prepared by Konrad Paduszek and published by the Military Center for Civic Education.

All these activities would not have been possible without the support of the Institute's members and financial assistance from Polish and Polish American organizations as well as private sponsors and donors.

The Institute receives financial support from Polish government institutions: the Ministry of Culture and National Heritage, the Senate through SEMPER POLONIA Foundation, the Consulate General in New York and the

Polish & Slavic Federal Credit Union. We are cooperating with the Head Office of the State Archives, the Institute of National Remembrance (IPN), the National Cultural Centre (NCC), National Library and Pilsudski Institute in Warsaw. The cooperation program relates to the digitization of our archival collections, to the organization and cataloging of collections, preparation of exhibitions, and publication of books and other printed materials.

During the reporting year the Institute was visited by some 900 people from Poland and the United States, including researchers, historians, writers and persons interested in our facility and also by participants in our meetings and film screenings. We were honored with the visits of representatives of the Polish Mission to the UN, of the Polish Government, professors, writers and journalists.

In our newsletter you can find more information about the various events taking place within our organization, our cooperation with other entities and the success of some of our undertakings, as well as Dr. Iwona Korga' article associated with her recently published book.

The role and achievements of the Institute are highly valued by Polish government officials, as well as by the American Polonia. The success of the Institute is due to consistent and creative work of the current Board and Council of the Institute, invaluable help from our volunteers and the moral and financial support of our members, sponsors, friends and other institutions in the United States and Poland. Thank you all and please continue your support.

dr. Magda Kapuścińska  
President

## Acknowledgements

The Board and the Executive Committee of the Piłsudski Institute particularly wish to thank:

The **Senate of the Republic of Poland** for the 2011 grant coordinated by the SEMPER POLONIA Foundation, for the digitization of our archive collections, modernization of our web page, for prizes for children and youngsters participating in a competition on knowledge about Poland and organized by the Polish Supplementary School Board of America, and for financing part of the maintenance costs of the Institute.

**The Ministry of Culture and National Heritage and the Head Office of State Archives** (coordinator of grant) for funding a fellowship for an archivist and a librarian.

**The Head Office of State Archives and National Library** for a fruitful cooperation and substantial assistance in modernization and cataloging of the Institute's collections and for publishing the *Guide book of the Archives of the Piłsudski Institute of America*.

**Foundation for Polish Science** for a special donation to buy acid-free boxes, file folders and wrapping for the archival materials.

**Polish-Slavic Federal Credit Union** for financing equipment needed for digitization.

**The Consulate General of the Republic of Poland** for co-organizing and sponsoring the Institute's Annual Awards Gala 2012 and to all those who sponsored this event by placing their advertising in the commemorative program and who made donations.

**Permanent Mission of the Republic of Poland to the United Nations** for providing the residence and the refreshments for events organized for our Institute's friends and sponsors.

**Institute of National Remembrance, National Culture Center, National Library and the Ministry of Culture and National Heritage** for new books regularly sent to the Institute.

**Adamba Imports International** for their generous donations and participation in organizing receptions and lottery at the Institute's events.

The public media: **Nowy Dziennik, Kurier Plus, Polish Radio NYC** for broadcasting information, publishing articles and reports, and making TV programs related to the activities of the Pilsudski Institute.

We extend our sincere thanks to all donors, members, and volunteers. With your help and commitment, the Institute soldiers on and thrives.

## Congratulations

Dr. Danuta Piatkowski, a member of the Board of Directors of the Institute has been appointed member of the Advisory Board to the Scientific Review of the Polonia, the magazine of the Scientific Association of Poland. The mission of this organization is to explore the recent history of the Polish emigration, and to promote cooperation between the scientific community in the country and abroad.

Dr. Zbigniew Darzynkiewicz, Professor of Pathology, Medicine and Microbiology / Immunology at New York Medical College, Valhalla, NY, a member of the Pilsudski Institute and winner of the Marie Skłodowska-Curie Medal of Science, who was honored by the Westchester Chemical Society with the Distinguished Scientist Award.

Agnieszka Petla, a member of the Board of Directors, who received her Bachelor Degree diploma with honors in International Relations and History from the City College of New York.



# Membership and Donations

We appeal to all those interested in history, archives and related activities to join the ranks of members of the Pilsudski Institute. You can join by Internet on our website or in person at the office. A membership declaration form is attached to the last page of the bulletin. Members and supporters receive the annual bulletin, monthly electronic newsletters and invitations to all meetings and events. All members of the Institute are listed in the annual bulletin, and corporate members with company logo are placed on our website.

We invite you to join the ranks of the Honorary Legionnaires of the Institute whose members make a one time donation of \$5000, or spread over a period of three consecutive years. Candidates for the membership of the Honorary Legionnaires must be approved by the Institute's Board of Directors. A plaque with the names of the "Legionnaires" is placed on the honor board at the Pilsudski Institute.

All members and volunteers of the Institute will be listed in the annual bulletin.

We also call for the transfer to the Institute of family memorabilia, correspondence and other archival documents. Our collections continue to grow thanks to generous donations from individuals and institutions.

## Volunteers

The Institute is mainly based on volunteer work. Only the Executive Director (full time) and assistant to the President (part time) are salaried. All members of the Board and the Executive Committee of the Institute work "pro bono". We have presently 21 volunteers. The volunteers are helping with several activities at the Institute: mainly with the digitization and with organizing archival collections. Volunteers also assist with the Institute's events such as the Annual Awards Gala, gatherings at the Polish Mission to the UN in New York, symposia and other. Several volunteers are Polish students studying at American colleges.

About 50 volunteers from the United States, Poland and other countries are working from their homes via the Internet on the Silesian Uprising collection. More volunteers are needed. Work is mostly in-house, but more can be done via the Internet. You do not need to have the expertise to become a volunteer, because we conduct on-site training in various activities such as data input into the computer, digitization, work with archives, library and in the office. We invite everyone to participate in our activities. Interested in active participation in the activities of the Institute? Please contact us.

***We are grateful to all volunteers for their work for the Pilsudski Institute!***

## **Youth Group - *Time for Us***

In February 2012 , our volunteers Agnieszka Petla and Agnieszka Rybak, graduate students of the City College of New York started a new group initiative for young people *Teraz my/ Time for Us* - within the framework of the Pilsudski Institute. The main purpose of this group is to organize social events, discussions, films, exhibitions, presentations related to Polish history, culture and art, specifically for a younger generation. Meetings are held monthly at the Pilsudski Institute. Thus, it is a great opportunity for young Poles to become familiar with the Institute, its history and mission. Immediately after the first meeting a new member of the group, Piotr Puchalski, expressed his willingness to volunteer and is currently working on the digitization of the Silesian Uprisings collection and performing queries.

We invite all young people who want to get involved in work for the Polish community to join. It is also an excellent opportunity to meet many other wonderful and interesting people. Please contact us at: [tmtu@pilsudski.org](mailto:tmtu@pilsudski.org) if you have any questions.

## **Archives and Library**

Every year we have archivists from the Head Office of the State Archives and librarians from the National Library at the Pilsudski Institute, modernizing and cataloging our library and archives. During the reporting time we hosted one archivist, Bartosz Nowożycki, from the Polish State Archives, who worked on personal archives. A librarian from the National Library, Grazyna Fedorowicz, worked at the Institute for six-month, and did an outstanding job professionally organizing and cataloging the majority of the press collections. This year, we expect to welcome one archivist and two librarians. The internships are sponsored by the Ministry of Culture and National Heritage.

Currently, two volunteers under the supervision of Jolanta Szczepkowska (employee of the Institute) are busy cataloging books electronically. To date in excess of 12,000 items have been catalogued.

Our interns, in addition to their professional work, also assist with queries and other tasks of the Institute, including the organization of current events.

This year we expect the return of the Polish archivist Bartosz Nowożycki from the Archives of Modern Records for 3 month, and two librarians from the National Library also for 3 months.

# Research, queries and visits

The Institute hosted 28 researchers from academic centers of Poland and U.S. who conducted extensive research using archival materials - some of them working at the Institute for several weeks.

During the reporting period the Institute was visited by some 900 people from Poland and the United States, including researchers, historians, writers and general public interested in our activities and collections, as well as by participants at our meetings and film screenings. We were honored with visits from representatives of the Polish Mission to the UN, of the Polish Government, and of professors, writers and journalists. Some hundred fifty people conducted research or simply came to visit the Institute.

An important task at the Institute is to perform search queries - 83 were requested by mail. Historians, politicians and other interested parties from Poland and the U.S. were looking for documents and information in our archives. A number of searches was related to ancestry for people interested in their family history.

## Digitization

In recent years there has been a significant progress in the field of digitization of archival collections. This work is part of the extensive project which the Institute undertook to protect and make available priceless archival documents. Protecting them is especially important because many documents are written on acid paper and suffer progressive destruction.

Digitization work during this year was performed by volunteers, the staff of the Institute of National Remembrance (eight people), and individuals paid from the grant of the Senate coordinated by the Semper Polonia Foundation. Owing to this grant the *Pilsudski Archive* has been already digitized and made available on the website of the Institute:

<http://www.pilsudski.org/portal/pl/zbiory/archiwum-online>.

Jointly with the Head Office of State Archives, the selected collections have been digitized and described. *The Polish Government in Exile and the Polish Legation in Rio de Janeiro*, as well as a collection of the Polish president, *Ignacy Moscicki* and a collection of *Ignacy Jan Paderewski* have been digitized and made available online.

For two years the Institute has collaborated with the Institute of National Remembrance in Warsaw (IPN). Archivists from IPN help us in the digitization of archives, both in New York and Warsaw, where some materials are being processed. Currently, the archive of the Polish Embassy in the Vatican is available on the website. We also continue to work on a collection of the Silesian Uprisings. With our new online volunteer initiative, which was launched in December 2011, the Silesian Uprisings base expanded by over 18 thousand names and is growing daily. This would not be possible without the help of volunteers working online.

## Archival Collections Online

The Pilsudski Institute of America has launched a new website, **Archival Collections Online** providing full access to selected archival resources. At present, there are four collections available: the archives of Jozef Pilsudski , the collection of the Polish President Ignacy Moscicki, documents of the Diplomatic Mission of the Republic of Poland in Rio de Janeiro, and of the Polish Government in Exile. The Institute is working on further fonds. Available collections contain fascinating documents, letters, articles and memoranda.

The website and the Archives are organized in fonds, divided into folders (files). The folders contain documents which can be seen in their original digital form. There is a search function, which facilitates the selection of specific documents through the use of a personal and geographical index.

## Symposium “Polonian New York”

A large audience attended the Symposium *Polonian New York* organized under the auspices of the Speaker of the Senate, Bogdan Borusewicz. The event took place on October 22 at the Pilsudski Institute and at the residence of the Polish Consulate General. The symposium was organized mostly by Director Dr. Iwona Korga and this event was funded by a grant from the Senate, coordinated by the SEMPER POLONIA Foundation.

The main objective was to present topics related to the history of Poles living in New York, and to contemporary issues peculiar to the Polish community in the Metropolitan New York area.

Now, the organizers face another challenge: how to publish the proceedings and papers from this conference. The next symposium will be held in two years.

## The events organized at the residence of the Polish Mission to the United Nations.

Thanks to the initiative and goodwill of Ambassador Witold Sobkow, the Permanent Representative of the Republic of Poland to the United Nations, the Institute organized three events for sponsors, friends and supporters. It was our way of expressing our gratitude for their friendship and generosity. The meetings were honored by the presence of the Consul General Mrs. Ewa Juńczyk-Ziomecka, Ambassador Witold Sobkow, Minister-Counsellor Paweł Herczyński and numerous representatives of Polish and American institutions in New York.

On all these occasions refreshments were sponsored by the Mission and the bar was abundantly supplied by ADAMBA IMPORT INTERNATIONAL. Raffle were held during two events and attractive prizes were donated by

Adamba, by artists and by individual donors. Artistic programs were performed by New York artists, among them the well-known violinist Kinga Rusin, Dorota Huculak and the cabaret *April Fools*.

## Gala Awards 2012

Josef Pilsudski Institute of America held an annual awards gala under the auspices of Bogdan Zdrojewski, Minister of Culture and National Heritage. Medals were awarded for outstanding achievements in the fields of history, science and achievement in the field of politics related to the Polish community. The ceremony took place on June 5, 2012 at the residence of the Consulate General of Poland in New York and was attended by more than 200 people, among them representatives of several Polish organizations.

Minister Bogdan Zdrojewski and Senator Barbara Mikulski who could not attend the ceremony, sent letters, which were presented during the event.

The awards ceremony was hosted by the Polish actress Dagmara Dominczyk.

The following persons received medals:

- *Józef Pilsudski Achievement and Leadership Award* - Senator Barbara Ann Mikulski – supporter of Polish causes in the U.S. Congress,
- *Waclaw Jędrzejewicz History Medal* - Professor Timothy Snyder from Yale University, a distinguished historian, expert in Central Europe and World War II,
- *Marie Skłodowska-Curie Science Medal* - Professor Krzysztof Matyjaszewski from Carnegie Mellon University - an outstanding scientist in the field of polymer chemistry.

The awardees responded with warm thanks and some fascinating reflections and comments on the topic of their particular specialties.

After the official ceremony, the pianist Magdalena Baczewska performed a piano recital. The public rewarded her performance with warm applause.

## Participation in conferences

### *Annual Meeting of the Polish Institute of Art and Science Institute*

The meeting took place on June 10-11, 2011 in Arlington, VA. Iwona Korga organized and led a session *Electronic Solutions to Current Projects*. The panel included Dr. Marek Zielinski, Dr. James Pula (Purdue University-North Central), Regina Frąckowiak from the Library of Congress and Renata Vickrey of Central Conn. State University.

## ***The Conference of Museums, Archives and Libraries in Rapperswil***

Thirty-third session of the Standing Conference of Museums, Libraries and Archives Abroad (MAB) was held on September 14-16, 2011 in the castle of Rapperswil, Switzerland. The conference was organized by the Polish Museum in Rapperswil in a very beautiful area in the Rhine Valley with views of the Alps.

The conference was attended by representatives of Polish institutions of Great Britain, Switzerland, France, Italy and the Polish government authorities: Institute of National Remembrance, National Library, State Archives Head Office, Ministry of Culture and National Heritage and Jagiellonian Library. The Institute was represented by Dr. Iwona Korga and Dr. Ewa Jędruch.

The conference was highly successful and served to strengthen contacts, and compare experiences. The next MAB Conference will be held in Wrocław in 2012, and the following one in 2013 is planned for New York.

## **Publications**

### ***Book “Poland Fights!”***

A book *Poland Fights! Propaganda activities of the Polish government in exile to American society from 1939 to 1945* authored by the executive director of the Institute, Dr. Iwona Drag-Korga was published in 2011 by the Pilsudski Institute of Warsaw. The book is based on Dr. Korga's doctoral dissertation.

### ***Collection Guide to the Jozef Pilsudski Institute's Archives***

The guide was developed by Paweł Pietrzyk, archivist of the National Archives in Łódź, who was our intern twice and greatly contributed to the modernization of the Institute's archives. The book has been published by the Head Office of State Archives, consists of 319 pages, and includes a name index and an index of agencies, organizations and institutions. It contains an introduction by Dr. Barbara Berska and Dr. Iwona Drag-Korga.

The guide is a compendium of information about archival collections of the Institute. Accurate descriptions, application and size of the collection are very helpful to researchers seeking information on archival sources.

## ***Polish-Bolshevik war. War Messages from the military General Staff, documents, and photographs.***

Selection of materials from Pilsudski Institute of America with an editorial by Konrad Paduszek. The book has been published by the Military Center for Civic Education and the Jozef Pilsudski Institute of America, Warsaw 2011.

The above books are available for purchase from the Institute.

## **Pro Memoria**

### ***Stanislaw Milewski, MD (1930 - 2011)***

On June 8, 2011, died Dr Stanisław Milewski, a former vice president and member of the Honorary Legionnaires of the Pilsudski Institute. He was eminent ophthalmologist, specialist in operations of the retina, and professor at the University of Connecticut.

During the war in 1940, he was deported with his family to Siberia. In 1942, he joined the Polish army of General Anders in Iran. In 1959 he emigrated to the United States.

Dr. Milewski and his wife Anita established Milewski Lecture in Polish Studies at Central Connecticut State University and Milewski Scholarship Fund at the Kosciuszko Foundation. He was president of the Polish American Congress in Connecticut, a member of many organizations such as the Polish-American Foundation of Connecticut, Polish Cultural Club of Hartford, and Sponsor of the Committee for the Blind of Poland in New York. He was presented the Cavalier Cross of Merit of the Republic of Poland by the President of Poland in 1996 for his teaching and lectures at many Polish medical universities and for organizing the donation of hundreds of thousands of dollars worth of surgical equipment. Dr. Milewski was a member of a number of American medical societies, and Honorary Member of Polish Society of Ophthalmology. He wrote books on ophthalmology and participated in many conferences around the world. He was a philanthropist, devoted to medicine and teaching in the U.S. and Poland.

### ***Andrzej Beck (1926 - 2011)***

Andrzej Beck who was associated with the Pilsudski Institute for many years, died on July 20, 2011. He assumed the position of President in the period from 1993 to 1999 and then until 2008 he held the post of Vice President. The Institute will always be grateful for his help and guidance in various fields of activity.



He was born on September 11, 1926 in Warsaw, Poland son of Maria (Slominska) and Jozef Beck, the Polish Minister of Foreign Affairs from 1932 till the outbreak of WWII. Andrzej Beck left Poland in the fall of 1939 at the outbreak of WWII and through Romania, Italy, France and Portugal reached the United States in 1940. He received his engineering degree from Rutgers University, New Brunswick, NJ. He worked in several engineering companies in the US until 1983 when he established his own company Eastport Trading Co. in Cheshire, CT. Mr. Beck served with the Polish Armed Forces in the West from 1944 till 1946. He married Ewa Jedrzejewicz, daughter of Prof. Waclaw Jedrzejewicz, minister of education in Poland before WWII. Mr. Jedrzejewicz was one of the founders of the Pilsudski Institute in New York City. Mr. Andrew Beck was active in several Polish American organizations: Polish American Congress, the Pilsudski Institute in New York, and the Studium - North American Study Center for Polish Affairs. Mr. Beck retired from his professional position in 2004. He moved to Fairfield, CT and remained active in Polish American organizations until his death on July 20, 2011.

### ***Janusz Zawodny (1921 – 2012)***

Prof. Janusz Zawodny - a member of the Pilsudski Institute of America awarded with the Waclaw Jędrzejewicz History Award in 2007, died on April 8, 2012.

Janusz Kazimierz Zawodny was born on October 11, 1921 in Warsaw, Poland. He was a Polish-American historian, political scientist, Polish soldier during the 1939 WWII campaign, active in the Home Army Underground Resistance Movement, and a freedom fighter in the 1944 Warsaw Uprising. He settled in the US when communists took over Poland. He earned his PhD at Stanford in 1955 and became a US citizen that same year. Janusz Zawodny taught at Princeton, at the University of Pennsylvania, at Oxford's St Antony's College, Claremont Graduate University, Pomona College; he was a member of Princeton's Institute for Advanced Study; research associate at Harvard's Center for International Affairs; fellow of Stanford's Center for Advanced Study in Behavioral Sciences; Ford Foundation faculty fellow; National Security Council advisor (1979-84); Tufts Fletcher School of Law & Diplomacy Institute for Foreign Policy Analysis member. His book *Death in the Forest: The Story of the Katyn Forest Massacre* (1962) was one of the first to give a complete account of the 1940 massacre of thousands of Polish officers by the Soviets. He also wrote *Nothing but Honor: The Story of the Warsaw Uprising, 1944* (1978). He earned great respect and gratitude from Poles and Americans through an inimitable pursuit of truth, tirelessly helping Poland when besieged by tyrannical regimes and when it regained true sovereignty after 1989. He is the recipient of Polish and US medals and awards, including Poland's highest military order of Virtuti Militari.

# MEMBERS OF THE PIŁSUDSKI INSTITUTE

## HONORARY PATRONS

Zbigniew Brzezinski, DC  
Henryk Bulhak, Poland  
Norman Davies, UK  
Jadwiga Jaraczewska, Poland  
Barbara A. Mikulski, DC

Wieslaw Ochman, Poland  
Jan Olszewski, Poland  
Barbara Piasecka Johnson, NJ  
Frank Spula, IL  
Zbigniew Wojcik, Poland

## HONORARY LEGIONAIRES

Andrew J. Beck, CT

Piotr Chomczynski, OH  
Danuta i Andrzej Cisek, Poland  
Magda Kapuscinska, NY

Stanislaw A. Milewski, CT

Edward Pinkowski, FL

Zdzisław J. Starostecki, FL

Leszek J. Wolfram, CA

## LIFE MEMBERS

Chester Baldowski, CT  
Eugene Bąk, OH  
Adam Bąk, NY  
Christopher and Ewa Boreyko, CT  
Janusz Cisek, Poland  
John Conrad, FL  
Zbigniew Darzynkiewicz, NY  
Romuald Dymski, NY  
Aleksander Frejszmidt, Ontario  
Jacek Gałązka, CT  
Richard J. Gastowich, NJ  
Adam M. Golas, CT  
Stanislaw W. Grebski, NY  
Franciszek S. Herzog, CT  
Andrzej Jasiński, NJ  
Tomasz Jędrzejewicz, TX  
Kathy Jędrzejewicz, TX  
Roman M. Kabara, NJ  
Elizabeth Kondracki, FL  
Alojzy Kondracki, FL  
Boleslaw Łaszewski, NY  
Caroline E.F. Matecki  
Frank Milewski, NY

London Morawski, MI  
William J. Nareski, CT  
Tytus Nobis, NY  
Chester M. Nowak, MA  
Halina Pawłowicz, FL  
Tadeusz A. Pawłowicz, FL  
Michal A. Peszke, RI  
Anton Pliska, IL  
Janusz Pogorzelski, NJ  
Michal Polewko, CA  
Polish Youth Association of New York, NY  
Irene S. Prime, NY  
Jack Radgowski, NY  
Maria & Steve Rasiej, NJ  
Izabela Roman, IL  
Andrzej T. Romer, Belgium  
John F. Skibiski, MA  
Henryk Sokolowski, Canada  
Malina Stadnik, NY  
Zygmunt Staszewski, NY  
Eugene J. Trela, OH  
Zofia J. Werchun, IL

## SUSTAINING MEMBERS

Ewa & Stanisław Babiarz, NY  
Dorothy Bajak  
Anthony J. Bajdek, MA  
Barbara M. Beck-Bliven  
Małgorzata Berger, CT  
George M. Blaszczynski, MA  
George S. Bobinski, NY  
Stanisław R. Burzynski, TX  
Stanisława Chowaniec, NY  
Anna Cienciała, KS  
Anna Czekaj-Farber, CT  
Marian Czerwiak, NY  
John D. Dingell III, MI  
Edward Drozd, NJ  
Lawrence M. Du Buske, MA  
Leo Dulacki, AZ  
Mark Emisarowski, CT  
Julia Ennis, PA  
Michał Gałązka, ME  
Frances Gates, NY  
Rafał Gawłowski, NY  
Caesar Gaza, NJ  
Jason Glazer, NY  
Christine M. Golaszewski, FL  
Joseph E. Gore, NJ  
Richard Gradkowski, NY  
Tomek Grajewski, CT  
Andrzej Grzegorzewski, NY  
Jack J. Hawiger, TN  
Bronisław Idasiak, NJ  
Theodore P. Jakoboski,  
Tomasz Jaworski, MD  
Eva Cristina Jędruch, NJ  
Daniel E. Josephs, IL  
Zbigniew Kantorosinski, DC  
Christopher Kasperek, CA  
Norman & Hanna Kelker, NY  
Walter Kenworthy, NY  
Barbara Kepka, NJ  
Joseph E. Kleszczynski, CT  
Paweł & Monika Kohutnicki, NY  
Kinga Komorowski, NY  
Andrzej Korbonski, CA  
Marian Krzyzowski, MI  
Alan Kubarek, PA  
Rafał Kubicki, Poland

Edward Kuczynski, MI  
Piotr Kumelowski, NY  
Jan Kurdwanowski, NY  
Alexander Lapinski, NY  
Cezariusz Lesisz, NY  
Raymond J. Lesniak, NJ  
Juliusz Lukaszewicz, Canada  
Romuald Łanczkowski, Poland  
Paul Magda, NY  
Monika Malesinska, NY  
Janina E. Matthews, OH  
John Micgiel, CT  
Jacek Milbrandt, PA  
Christine Nagorski, MY  
Edward Nowakowski, NY  
Bożena Nowicka McLees, IL  
Jan & Stanisława Olender, IL  
Walter Orłowski, NY  
Rita A. Orzel, PA  
Louise Pacholik, WI  
Michael Pająk, NY  
Andrzej Pelc, NY  
Zofia Pelc, NY  
Karol Pilarczyk, MA  
Krystyna Piórkowska, NY  
Walter Piskorski, NH  
Piotr Balcerzak, NY  
Robert M. Ponichtera, VA  
Jerzy Prus, NJ  
Krzysztof Rostek, NY  
Sławomir i Małgorzata  
Rubinsztajn, NY  
Krystyna Rudczyński, FL  
Stanisław Rys, NY  
Barbara W. Rządca, MI  
Joanna M. Sawruk, NY  
Stanisław Skorwaczewski, MN  
Stanisław Sliwowski, NJ  
Małgorzata i Witold Sławińscy,  
Poland  
Felix Smigiel, IN  
Orkan George Stasior, NY  
Peter Świącicki, Poland  
Maria Tekla Toczek, CA  
Edward Walsh, CT  
Jadwiga Waszczyk, NY

Czeslaw Weiss, NY  
Frank Wilczek, MA  
Stefan Wisniowski, Poland  
Wanda Wolińska, NY  
Aldona Wos, NC

Walter Wroblewski, NY  
Yanta John, TX  
Walter Zachariasiewicz, MD  
Marek Zieliński, NY

## REGULAR MEMBERS

Walter Abramski, NJ  
Richard Adamiak, IL  
Zbigniew Adamski, MI  
Jan Adler, NY  
Jan T. Archacki, NY  
Barbara i Wojciech Ardelt, NY  
William Auden, CT  
Frank Austin, NY  
Marek Axentowicz, Poland  
Halina & Kazimierz Babinski,  
Canada  
Ada Bajor, IL  
Irena Balawajder, NY  
Rafal Balcarek, NJ  
Zofia Balczewska, NY  
Geraldine Balut Coleman, IL  
Zdzislaw Baran, NJ  
Wladyslaw Barański, Poland  
Thaddeus C. Baranski, NY  
Boguslawa Barnesson, WA  
John Beatty, NY  
Janusz Beer, MD  
George Bellak, NY  
Ann W. Berghammer, IL  
Paul Best, CT  
Jan Bialasiewicz, CO  
Leon Bialkowski, AZ  
Louis Bielakowski, IL  
Henry S. Bieniecki, AZ  
Alicja Bienkowska, Poland  
Andrzej Bienkowski, NJ  
Justine Bienkowski, NJ  
Zbigniew K. Binienda, AR  
Jerome Biranowski, NY  
Mieczyslaw Biskupski, CT  
Richard A. Blake, NY  
Zdzislaw M. Bobrowicz, NJ  
Stanley P. Bosse, PA

Wanda Brodzka, NY  
John G. Brosky, PA  
  
Andrzej Brzeski, CA  
Marta Brzostek, NY  
Richard Brzozowski, NY  
Daniel Buczek, NY  
Beata Buhl-Tatka, NY  
Mieczyslaw Bulas, NJ  
Romuald Bulas, NJ  
Frank W. Bulsiewicz, S.C.  
Julian Bussgang, MA  
Alice-Catherine Carls, TN  
John Cetnarowski-Cetner, NY  
Richard S. Chabior, MA  
Pawel Chadzynski, MA  
Bogdan Charlam, CT  
Peter Chelkowski, NY  
Wiesława A. Chlus, CT  
E. A. Chmielowski, IL  
Marek J. Chodakiewicz, VA  
John Chojnacki, NY  
Charles Chotkowski, CT  
Piotr Chrobok, NY  
Edward E. Chrobot, IN  
Anton Chroscielewski, NY  
Jadwiga Chrusciel, NY  
Anna Ciepiela-Ioannides, NY  
Henry Cierpikowski, CT  
Maria Cieslowska, NY  
Krzysztof Cios, VA  
Andrew Ciszek, FL  
Eugene Ciszewski, NY  
Emilya Cohen, MA  
Marek Cypryk, Poland  
Maria Czauderna, NY  
Stanley Czerwinski, NY  
John D. Czop, NJ

Kazimierz Dadak, VA  
Frederick & Halina Dammont, NJ  
Danuta A. Daniec, TX  
Peter Deal, PA  
Mirek Denisiewicz, FL  
Edward DePersis, PA  
Helen S. Devlin, NY  
Charles Jan Di Mascola, MA  
Felicja Dobroszycka, NY  
Sławomir Dobrzański, KS  
Ronald Domanski, NY  
Edward Domino, MI  
Iwona Drag Korga, NY  
Greg Drozdek, NY  
Jacek Dworzański, MD  
George Dybicki, FL  
Frederick J. Dzialo, MA  
Edward K. Dzielski, MA  
Stanley Dzierzowski, MA  
Zofia E. Dziewanowska, CA  
David J. Dziuba, IL  
Janusz Dziurzynski, CT  
Jerzy Einhorn, PA  
Mary Louise Ellena-Wygonik, PA  
Kathryn Erat, MA  
Richard Federowicz, PA  
Genevieve B. Fellers, OH  
Anna & Andrew Findeisen, NJ  
Richard S. Fitol, CT  
Agnieszka Florek, CT  
David A. Franczyk, NY  
Grzegorz Fryc, NY  
Bogdan Fryszczyn, NJ  
Danuta & Stanley Futyna, PA  
Ryszard Gajewski, MD  
Bogusław Gaweda, NY  
Mikołaj Gawlik, NY  
Gizela Gawronski, ME  
Ryszard Gesicki, NY  
Teresa & Piotr Gessner, NY  
Czesław Gieniewski, NJ  
Ewa Gierat, CT  
Stefan Ginilewicz, CA  
Wojciech Głodowski, NY  
John J. Gmerek, NY  
Janina Golab, IL  
Mirosław & Ewa Gorny, NY  
Helena Gorska, NY

Janusz Gorzynski, NY  
Danuta Grochowska, NY  
Edmund Gronkiewicz, IL  
Elzbieta I Grove, NY  
David E. Grus, PA  
Chet Grycz, CA  
Edward S. Gryczyński, VA  
Henry Gwiazda II, MD  
Edmund Hajduk, NY  
Halina Dorota Halicka, NY  
Jerzy Hauptmann, CT  
Diane Haussermann, NY  
Richard Hemmanowski, NY  
Andrzej Hempel, PA  
Alexander Henderson, NJ  
Ann Hetzel Gunkel, IL  
B. Chester Hryniewicz, FL  
Jerzy Z. Hubert, FL  
Richard Hunter, NJ  
Anthony D. Iwuc, RI  
Aleksander Jablonski, MI  
Sławomira Jachim, NY  
Marianna W. Jachimczyk, NY  
Janusz Jachowicz, CT  
Edward A. Jajko, CA  
Walter Jajko, USAF, VA  
Ewa & Wojciech Jamrozik, NJ  
Sophie T. Janczur, CA  
Ryszard Jankowiak, KS  
Gerald Janusz, PA  
Andrzej Jarniewicz, NY  
Anna D. Jaroszyńska-Kirchmann,  
CT  
Thaddeus Jaszowski, NJ  
Władysława Jaworowska, NY  
Eleonora Jędrysek, WI  
Stanisław Jonas, NY  
Stanisław Jonas, NY  
Grażyna Jonkajtys-Luba, Poland  
Aleksandra Jurewicz, PA  
John Kaczmarek, NJ  
Gregory Kaczorowski, NJ  
Tomasz Kalata, NY  
Małgorzata Kaluza-Marciniak, NY  
Eugene L. Kaluzny, WI  
Dorota Kaminski, WI  
Grazyna Kamińska-McNamara, NJ  
Eugene J. Karol, RI

Hugon Karwowski, NC  
 Stephen J. Kasprzak, NY  
 Kazimierz Kasprzak, MD  
 Janina Katelbach, NY  
 Maria Kazan, NY  
 Henry Kazmierczak, IL  
 Maciej Kazubowski, NY  
 Henry Kedron, NJ  
 Janina Kedron, NY  
 Ludomir Kitajewski, CA  
 Henryk Kitaszewski, Australia  
 Stephen Klimczuk, NM  
 Barbara Klimek, NY  
 Maria Klonowicz-Wisniewska, NY  
 Frances Klys, NY  
 Edward U. Kmiec, NY  
 Zbigniew K. Kobus, IL  
 Barbara Kochaniak, PA  
 George Kolasa, NY  
 Henryka Komańska, NY  
 Paul E. Konopka, DC  
 Alexander R. Koproski, CT  
 Irene M. Korsak, MD  
 Elizabeth Kosakowska, NY  
 Rudolf Kosiba, OR  
 Wallace J. Kosiński, OH  
 Yvonne Kowalczewski, MA  
 Richard Kowalewski, MI  
 Stefan Kowalik, IL  
 Artur Kowalski, NJ  
 Stanley Kozaczka, NY  
 Katherine Kozicki, MA  
 Piotr Koziej, NY  
 Kazimierz Kramczynski, ON  
 Joanna E. Kranc, NY  
 Henry Krawczyk, NY  
 Jan F. Krawiec, IL  
 Anthony Krzystofik, MA  
 Paul Krzywicki, PA  
 Jerzy R. Krzyzanowski, OH  
 Jadwiga Krzyżanowska, MA  
 Janusz Krzyżanowski, NY  
 Janusz Kucharski, NY  
 John Kulczycki, IL  
 Julian E. Kulski, D.C.  
 Christopher Kurczaba, IL  
 Thaddeus W. Kurczynski, OH  
 Walter Kuskowski, NY  
 Christine B. Kuskowski, NY  
 John F. Kutolowski, NY  
 Edward Kwiatkowski, MI  
 Tomasz Kwiecień, CT  
 Rafal M Labudzki, CA  
 Teofil Lachowicz, NY  
 Henry J. Lang, NY  
 Krzysztof Langowski, Poland  
 Pawel & Dominika Latos, PA  
 Witold Lawrynowicz, NY  
 Barbara Lech, NY  
 John F. Leich, CT  
 John S. Lenkiewicz, MA  
 George Leoniak, NJ  
 Helen Lesnik-Mistak, NY  
 Ronald Lesnikoski, CT  
 Joanna Leszczynska, NJ  
 Janusz Lipski, NY  
 Elizabeth Lipton  
 Alexandra G. Lloyd, NJ  
 Camilla Los, MA  
 Cecylia Lozinska Grzywacz, NY  
 Edmund Lubniewski, NY  
 Albert Luczak, NY  
 Andrew Luczak, IL  
 Anna Ludwikowska, NY  
 Richard Lukas, FL  
 Anna Maciejewska Dyba, NY  
 John A. Mack, MI  
 Karen M. Majewski, MI  
 Canon Majka, VA  
 Sławomir Malendowicz, NY  
 Melvin M. Malenski, MD  
 Krzysztof Marczak  
 Arthur Marquart, IL  
 Dariusz Marzec, NY  
 Henry & Susan Matala, NY  
 Krzysztof Matyjaszewski, PA  
 Elzbieta Matynia-Adams, NY  
 Raymond R. Mayer, IL  
 Lukasz & Bożena Mellerowicz, NY  
 Edward J. Meros, MD  
 Kendall Merriam, ME  
 Mark Michalski, VA  
 Ann T. Mikoll, NY  
 R.J. & R.S. Milczarek, IL  
 Regina Ewa Milewska, NY  
 Mark A. Milewski, CT

William J. Miller, PA  
Wojciech T. Mleczo, NJ  
Kajetan Morawski, FL  
George L. Morgan, CA  
Claudia Mulas, NY  
Agnes Murawski, CT  
Zbigniew Muszynski, MA  
Andrzej Myc, MI  
Jan J. Mysliwiec, NJ  
Anna Nabelek, TN  
Conrad A. Namiesniowski, Canada  
George Narbut, CA  
Richard Narog, NY  
Stanislawa & Jan Natkaniec, NY  
Karol Nawarynski, NJ  
Jan Niebrzydowski, CT  
Walter Niebrzydowski, NY  
Tadeusz R. Nieduzak, NJ  
Dariusz L. Nosorowski, NY  
Paul Novak, MA  
Aleksandra Nowakowska, CT  
Maria Nowakowska Stycos, NY  
Ryszard Oblak, SC  
Tadeusz Oblak, Poland  
Ania O'Brien, MA  
Bernadette O'Keefe, NY  
Henryk Olbrycht, NY  
Karol Olejnik, Poland  
Peter E. Ollen, NY  
Elzbieta Olszewski, NY  
Barbara Omeluk, Poland  
Zbigniew Opalka, MA  
Richard Organisciak, NY  
Krzysztof Ostaszewski, IL  
Aaron Ostrovsky, VA  
Ryszard Ostrzycki, NY  
Pawel Pachacz, NY  
Stefan Pagowski, Canada  
Jadwiga Palade, FL  
Edward Palen, NY  
Henry Paluszek, NY  
Helen Pasciak, NY  
Kitty Passett, CA  
Krystyna Pawłowicz, FL  
Neal Pease, WI  
Stanisław Pelc, NY  
Genia Peterson, NJ  
Agnieszka Petla, NY

Zbyslaw J. Petryka, CA  
Malgorzata Pfabe, MA  
Danuta Piątkowska, NY  
Wiesława Piątkowska-Stepaniak,  
Poland  
Edward Pieniak, NY  
Krystyna C. Pienkowski, NY  
Rick E. Pierchalski, PA  
Victor J. Pietkiewicz, MA  
Jadwiga Pietraszewska, NY  
Roma Pilarczyk, MA  
Roza Piłsudska-Ekimov, TX  
Krystyna Piotrowska-Breger, NY  
Jozef Piotrowski, NJ  
Thaddeus Piotrowski, NH  
Leszek Pitula, NY  
Beata Pociask, NY  
Marian Poczobutt, NY  
Antony Polonsky, MA  
Andrzej Porwit, PA  
Thomas Prokopowicz, MA  
Magda Prus, TX  
Marian E. Prusek, IL  
Wanda Pryba von Kashub, NY  
Tadeusz Przedpelski, CT  
Janusz Przemieniecki, FL  
Jozef H. Przytycki, MD  
Gary J. Ptak, NY  
James S. Pula, IN  
Anna Pyz, NY  
Gilbert Rappaport, TX  
Andrzej & Iwona Riess, NY  
Chester Rog, MN  
Antoni Rogoziński, WI  
Patrycja Roman, NJ  
Janusz Romanski, PA  
Jaroslaw Rottermund, FL  
Edward L. Rowny, DC  
Marek Rudzki, NY  
Adam V. Rudzki, NJ  
Agnieszka Rybak, NY  
Ireneusz Rydzewski, NY  
Michal Rzepecki, Poland  
Andrzej Sadej  
Andrew Sadowski, NJ  
Stephen Sajewicz, MI  
John Saletnik, MA  
Joanna S. Sawicka, MA



Matthew R. Schwonek, AC  
Katherine J. Sekowski, NY  
Gene Tyler Sendlewski, NY  
Elzbieta Sepich, AZ  
Eugene Setwyn, WI  
Aleksandra Sidorenko, NY  
Maciej M. Siekierski, CA  
Henry Silka, CA  
Michał Siniarski - Czaplicki,  
Poland  
Isabela Siuta, NY  
Piotr Skarbowicz, CA  
Michał Skiba, CA  
Christopher & Eva N. Skibicki, FL  
Przemysław Skok, NY  
Jan Skotnicki, CA  
Janusz Skowron, NY  
Zofia Slabyk, NY  
Halina Slawsky, CT  
Jacek Slusarek, RI  
Raymond Smialowski, CT  
Władysław Socha, NY  
Patricia A. Socha, MA  
Stefan Soltysik, CA  
Karol Sołtan, MD  
Władysław Sosulski, NJ  
Raymond Sowinski, NY  
K. Edmund Spak, TX  
Jadwiga Spoagis, NY  
Andrzej Stachowiak, CT  
Marzena & Adam Stafiej, NY  
Bartosz Hieronim Stanislawski, NY  
Philip Stanson, PA  
Monika Staron, NY  
Matthew Stefanski, NJ  
Ben S. Stefanski II, OH  
Claire Stelter, TX  
Roman Sterzycki, CT  
Rafał Stobiecki, Poland  
Lucas Stobierski, NY  
Walter Stojanowski, NY  
Edward Stork, FL  
Carl S. Stoy, MA  
C. Michael Stralkowski, PA  
Louis Stypinski, CT  
Irena Suhecki-Szewiola, CA  
Marek Suchocki, NY  
Ewa Sukiennik - Maliga, NY

Witold S. Sulimirski, NY  
Stanisław Swiderski, NY  
Danuta Swiecicka - Lloyd, PA  
Maria Swiecicka - Ziemanek, PA  
George Swierbutowicz, NY  
Tadeusz Swietochowski, NY  
Robert Synakowski, NY  
Theodore M. Sysol, NY  
Zofia Sywak, CT  
Jerzy Szczepienieć, CT  
Jolanta Szczepkowska, NY  
Alina S. Szczesniak, NY  
Chester Szczotka, MI  
Włodzimierz Szer, CA  
Halina Szewczyk, NY  
Stanisława Szkiladź, NY  
Maria Szonet Binienda, OH  
Anna Szpindor, IL  
Stanisław H. Szuttenbach, NY  
Barbara Szydłowski, NY  
Leonard Szymanski, OH  
George R. Szymański, PA  
Andrew S. Szypozynski, NJ  
Anna Śliz, Poland  
Łucja Świątkowska, NJ  
Jan M. Święcicki, CT  
Radosław Święs, Poland  
Andrew Targowski, MI  
Zbigniew Tazbir, NH  
Ludwik Teclaff, FL  
Nina Thiessen, NY  
Adriane Toczek, CA  
Ryszard Z. i Magdalena  
Tołścikowie, Poland  
Jerzy P. Tumaniszwili, OR  
Ann S. Turalski, NJ  
Wiesław Turlejski, ON  
Bożenna Urbanowicz Gilbride, NY  
Andrzej Vorbrodz, NY  
Witold Waberski, CT  
Wojciech Walczak, NJ  
Krzysztof Walenczak, NY  
Krzysztof Walski  
Piotr Wandycz, CT  
Alexandra Wankowicz, NY  
Richard Watt, FL  
Zdzisław P. Wesolowski, FL  
Szczepan Wesoly, Italy

Wallace West, FL  
Albert Wetherell, NY  
Timothy Whalen, MI  
Jozef Wiczerzak, NJ  
Barbara Wierzbiański, NY  
S. Wierzbicki, NJ  
Christopher & Alicja Winnicki, NY  
Richard Winter, NY  
Andrew Wise, NY  
John Wisniewski, CT  
John F. Witkowski, NY  
Robert J. Witkowski, MI  
Eugene Witt, NY  
Stanley Włodarczyk, CT  
John Włodkowski, ME  
Eliza Wojtaszek, VA  
Mark Wolfram, WA  
Irena Wolicka, NY  
Miron Wolnicki, PA  
Wojbor A. Woyczynski, OH  
Jan Wozniak, NJ  
Cezary Wójcik, IN  
Piotr Wrobel, ON  
Thaddeus Wyka, ON  
Kazimierz Wysocki, NJ

Stanley A. Wyspianski, OH  
Monika Yaworski, NY  
Patrick Young, TX  
John H. Zadarnowski, MO  
Alicja Zadrożna-Fizman, MA  
Edward Zadworny, CT  
Jaroslaw Zajac, NY  
Gabriela Zajac, NJ  
Krystyna M. Zaleska, NY  
Boguslaw Zalewski, NY  
Elzbieta Zamkotowicz, NY  
Janusz K. Zawodny, WA  
Margaret Kostrzewski & Zdzislaw  
Fortuniak, PA  
Joanna Zielinska, NY  
Weronika Zielińska – Haxton, NY  
Wallace Zielinski, PA  
Janusz Zieliński, MI  
Stanley J. Ziemiński, OH  
Thomas Ziglinski, IL  
Andrzej Ziobroń, Poland  
Aleksandra Ziolkowska-Boehm,  
DE  
Helena Zolkowski, IL  
Angela Zubrzycki, NY

## **CORPORATIONS**

AMR Mech. Design Inc., CT  
Classic Travel, Inc., NJ  
Inter Connection Electric Inc., NY  
Polamer Inc., NY

Zych Construction Services Corp.,  
NY  
Space/Hearth Science  
Technologies, DE

## **NON-PROFIT ORGANIZATIONS**

Stanford University , CA  
Polish Army Veteran Association  
of America Post 74, OH  
Polish Supplementary School  
Council of America, Inc., NY  
Our Lady Queen of Poland Parish,  
MD  
Polish Veterans of World War II,  
NY  
Polish American Library, OH

Karol Pilarczyk Foundation Inc.,  
MA  
Kosciuszko Foundation, NY  
UALR International Studies, AR  
Marie Sklodowska Curie  
Professional Women's Assoc, NY  
The Polish Mission of Orchard  
Lake Schools, MI  
Polanki INC., WI  
Polish Cultural Foundation INC,

NJ  
Polish Veterans of World War II  
Post No. 35, NJ  
Polish Army Veterans Association  
of America Post 21/201, NY

Pulaski Association, NY  
Polish Army Veterans Association  
of America Post 111, CT  
Polish Veterans of World War II  
Post 39

***Instytut Józefa Piłsudskiego dziękuje Jolancie Szczepkowskiej i Jerzemu Dobrzańskiemu za szczególne zaangażowanie w przygotowanie szaty graficznej niniejszego biuletynu.***



Z myśli Piłsudskiego:

*Silny człowiek nie może nie szukać odpowiedzialności za swoje czyny i nigdy nie zechce odpowiedzialności za nie unikać.*

*Ten jest słabszy, który buduje na fałszu, w porównaniu z tym, który buduje na prawdzie.*

*Jak w walce wódz, który opiera się na kłamliwych wieściach, który się kłamliwymi raportami kieruje, idzie do przegranej, tak samo naród, który na kłamstwie buduje swe myśli, idzie do swej zguby.*

Grażyna Federowicz

## ***Sprawozdanie z wyjazdu służbowego do Instytutu Piłsudskiego w Ameryce w okresie lipiec – grudzień 2011 r.***

Książki:

Uporządkowano i opracowano bibliograficznie książki, tzw. *rare books* wydane od połowy XIX – do połowy XX w.

Opracowano katalogowo (sygnatury, pieczętki i ustawienie na półce w magazynie) oraz wprowadzono do bazy 315 tytułów.

Wyselekcjonowano książki przeznaczone do opracowania pod kątem dubletów oraz tematycznie nie związanych z działalnością i potrzebami Instytutu.

W ramach współpracy z pracownikami Zakładu Bibliografii Polskiej 1901-1939 Biblioteki Narodowej porównano opracowane książki z zasobem katalogu w BN oraz z kartoteką „Bibliografii Polskiej 1901-1939”. Prace te nie zostały do końca zrealizowane. Praca ta powinna być kontynuowana, tym bardziej, że w pudłach IJP leżą nieopracowane jeszcze książki ważne dla „Bibliografii Polskiej 1901-1939”.

Czasopisma:

Zbiór czasopism opracowywano od podstaw:

Rozpakowano czasopisma z paczek, uporządkowano i scalono poszczególne tytuły.

We współpracy z dr Iwoną Korgą dokonano selekcji czasopism i podjęto decyzję o ich opracowaniu lub likwidacji.

Uporządkowano miejsca w magazynie, gdzie czasopisma zostały ustawione w odpowiednich zabezpieczających kartonach.

Katalogowano czasopisma elektronicznie w bazie Kocho.

Opracowano instrukcję katalogowania czasopism w IJP.

Wprowadzono do bazy 305 tytułów czasopism oraz 2014 roczników zasobu.

Nadano sygnatury oraz ustawiono na półkach w trzech różnych pomieszczeniach.

We współpracy z Zakładem Czasopism Biblioteki Narodowej uzupełniono zasoby 47 tytułów czasopism znajdujących się w BN dubletami znajdującymi się w IJP.

Sprawdzono wszystkie tytuły opracowane oraz te które poddano selekcji czy znajdują się one w zbiorach BN. W IJP istnieje spora grupa zarówno tytułów, jak i zasobu, którego BN nie posiada.

Praca nad opracowaniem czasopism nie jest zakończona. Nadal jest kilka regałów z czasopismami, które powinno się albo opracować, albo przeznaczyć na makulaturę, o ile znajdują się w Bibliotece Narodowej.

Praca w Instytucie Józefa Piłsudskiego wymagała dużej samodzielności oraz doświadczenia w zorganizowaniu warsztatu nad opracowaniem czasopism. Podejmowano decyzje dotyczące selekcji tytułów. Każdy tytuł był sprawdzony i porównany z bazą BN. Jeśli w BN brakowało danego numeru, to

dublety były wysyłane do BN. Jeśli był to jedyny egzemplarz w IJP, to opracowano listę braków w BN zarówno tytułów, jak i zasobów poszczególnych tytułów czasopism.

Bardzo dobrze układała się współpraca ze wszystkimi komórkami BN. Systematycznie współpracowano z Zakładem Czasopism BN. We współpracy z BN opracowano sposób sprawnego przekazywania informacji na temat braków, jeśli nie były one widoczne w bazie komputerowej.

Uważam za bardzo istotne kontynuowanie prac w takiej formie, aby jednocześnie uzupełniać braki w Bibliotece Narodowej i Instytucie Piłsudskiego, chociaż wymaga to dodatkowego wysiłku zarówno ze strony pracowników BN, jak i osoby opracowującej czasopisma w Instytucie Piłsudskiego.

Bartosz Nowożycki

### ***Sprawozdanie ze stażu w Instytucie Piłsudskiego w Ameryce w okresie lipiec – wrzesień 2011 r.***

Utworzono **Zbiór relacji, wspomnień i opracowań, nr 167**, który był przekazywany do zasobu Instytutu Piłsudskiego w Ameryce w latach 1943-2011. Materiały archiwalne zgromadzone w Zbiorze relacji, wspomnień i opracowań były uprzednio uformowane w jednostki archiwalne – 89 jednostek archiwalnych.(j.a.) Zbiór został podzielony na dwie części: pierwszą zawierającą wspomnienia i relacje oraz drugą zawierającą opracowania i publikacje. W toku prac Zbiór został uzupełniony o materiały wyłączone z biblioteki oraz materiały nie przypisane do poszczególnych kolekcji znajdujące się w Archiwum Instytutu (260 j.a.). Materiały archiwalne zostały przepakowane w nowe teczki i pudła, po opracowaniu Zbioru dane zostały wpisane do baz IZA i SEZAM.

W **Archiwum Osobowym**, nr 154, uporządkowano akta w układzie nadanym przez Instytut Piłsudskiego. Zniszczone teczki zostały zastąpione nowymi, zaś poszczególne jednostki otrzymały nowe naklejki. Archiwum Osobowe zostało uzupełnione o dopływ 22 j.a. (0,29 mb.), dane zostały wpisane do baz IZA i SEZAM.

W toku prac w Archiwum Instytutu utworzono i opracowano cztery nowe kolekcje archiwalne: **Archiwum Karola Edwarda Durskiego-Trzasko** (nr 166), **Kolekcja Ireny Szwede** (nr 168), **Związek Polek w Ameryce** (nr 169) oraz **Poselstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Bernie** (nr 170). Dodatkowo opracowano dopływy do następujących kolekcji archiwalnych: Archiwum Edwarda Wolskiego, Archiwum Józefa Piłsudskiego, Archiwum Rzeczone, Archiwum Stanisława Gierata, Archiwum Stanisława Jordanowskiego, Archiwum Władysława Pobóg-Malinowskiego, Archiwum Włodzimierza Bączkowskiego, Katyń, Kolekcja dotycząca Generała Władysława Andersa, Radio Wolna Europa, Rząd Polski na Emigracji, Uchodźcy Polscy w Niemczech, Wojny Polskie oraz Zbiór materiałów i wycinków prasowych dotyczących papieża Jana Pawła II.

# APPLICATION

**Pilsudski Institute of America**  
180 Second Avenue, New York, NY 10003-5778  
Tel: 212-505-9077, Fax: 212-505-9052  
office@pilsudski.org, www.pilsudski.org

Name: \_\_\_\_\_

Address: \_\_\_\_\_

City: \_\_\_\_\_ State: \_\_\_\_\_ Zip: \_\_\_\_\_

Phone: \_\_\_\_\_ Email: \_\_\_\_\_

Please accept my application for membership in the Pilsudski Institute of America

Please check one:

- \$25 Student / Senior,  \$50 Regular,  \$100 Sustaining,  
 \$100 Non-Profit Org.  \$250 Corporations,  
 \$1000 Life Member,  \$5000 Honorary Legionary

Special Donation: \$ \_\_\_\_\_

Please make check or Money Order payable to **Pilsudski Institute of America**.  
The Institute is a non-profit Educational Institution, Section (501 (c)(3) Internal  
Revenue Code; membership dues and donations are tax deductible.

We also gratefully accept institutional memberships, bequests, and other special  
contributions.

Please contact the Institute at the address or phone above to discuss details.

## SPONSORZY



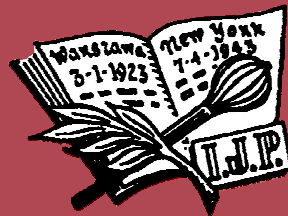
**BAK'S**

**BAK'S**



**nowy dziennik**  
POLISH DAILY NEWS





**A NON-FOR-PROFIT EDUCATIONAL INSTITUTION**  
(CONTRIBUTIONS ARE DEDUCTIBLE FOR INCOME TAX PURPOSES – 501©(3))

---

**180 SECOND AVENUE, NEW YORK, NY 10003**  
tel. 212-505-9077, fax 212-505-9052, e-mail [office@pilsudski.org](mailto:office@pilsudski.org)  
[WWW.PILSUDSKI.ORG](http://WWW.PILSUDSKI.ORG)